Eiropas Savienības

Oficiālais Vēstnesis

C 343

Izdevums latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

61. gadagājums

2018. gada 25. septembris

Saturs

I *Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi*

REZOLŪCIJAS

***Euronest* parlamentārā asambleja**

2018/C 343/01 *Euronest* parlamentārās asamblejas rezolūcija par drošības apdraudējumiem Austrumu partnerības valstīs un lielāku ES iesaisti to novēršanā 1

2018/C 343/02 *Euronest* parlamentārās asamblejas rezolūcija par ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem ES dalībvalstīs un Austrumu partnerības valstīs 8

2018/C 343/03 *Euronest* parlamentārās asamblejas rezolūcija par energoefektivitātes attīstību un enerģijas ilgtspēju ES un Austrumeiropas partnervalstīs 12

2018/C 343/04 *Euronest* parlamentārās asamblejas rezolūcija par neoficiāla un nedeklarēta darba novēršanu un sociālā nodrošinājuma uzlabošanu darba ņēmējiem Eiropas Savienībā un Austrumu partnerības valstīs 19

2018/C 343/05 *Euronest* parlamentārās asamblejas rezolūcija par Krievijā politieslodzītajiem Ukrainas pilsoņiem, īpaši *Oleg Sentsov* 24

2018/C 343/06 *Euronest* parlamentārās asamblejas rezolūcija par visaptveroša un pastiprināta partnerības nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Armēnijas Republiku, no otras puses, ratifikācijas paātrināšanu ES dalībvalstu parlamentos 26

2018/C 343/07 *Euronest* parlamentārās asamblejas rezolūcija par ES daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2020. gada un Austrumu partnerības + modeļa izstrādi 27

LV

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

EURONEST PARLAMENTĀRĀ ASAMBLEJA

***Euronest* parlamentārās asamblejas rezolūcija par drošības apdraudējumiem Austrumu partnerības valstīs un lielāku ES iesaisti to novēršanā**

(2018/C 343/01)

EURONEST PARLAMENTĀRĀ ASAMBLEJA,

— ņemot vērā *Euronest* parlamentārās asamblejas (*Euronest* PA) 2011. gada 3. maija dibināšanas aktu,

— ņemot vērā Austrumu partnerības 2017. gada 24. novembra samitā Briselē pieņemto kopīgo deklarāciju un tās iepriekšējās deklarācijas,

— ņemot vērā 2016. gada jūnijā pieņemto globālo ES ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju "Kopīgs redzējums, kopīga rīcība – stiprāka Eiropa",

— ņemot vērā Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) 2017. gada 9. jūnija kopīgo dienestu darba dokumentu "Austrumu partnerība – 20 mērķpasākumi 2020. gadam: koncentrēšanās uz galvenajām prioritātēm un konkrētiem rezultātiem" (SWD(2017)0300),

— ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2017. gada 18. maija kopīgo ziņojumu par Eiropas kaimiņattiecību politikas pārskatīšanas īstenošanu (JOIN(2017)0018),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2017. gada 15. novembra ieteikumu Padomei, Komisijai un EĀDD par Austrumu partnerību, gatavojoties 2017. gada novembra samitam ([1]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2016. gada 23. novembra rezolūciju "ES stratēģiskā komunikācija pret to vērstas trešo personu propagandas apkarošanai" ([2]),

— ņemot vērā Gruzijas parlamenta 2018. gada 21. marta divpartiju rezolūciju par smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem okupētajā Abhāzijā un Chinvali reģionā un par tā saukto *Otkhozoria-Tatunashvili* sarakstu,

— ņemot vērā secinājumus, kas izdarīti *Euronest* PA sestajā plenārsesijā, kura notika Kijevā 2017. gada 31. oktobrī un 1. novembrī, it īpaši attiecībā uz kiberdrošības jautājumu,

A. tā kā ES un Austrumeiropas partnervalstīm ir kopīga būtiska interese panākt mieru un drošību Eiropā, kas ir galvenais priekšnosacījums to stabilitātei, labklājībai un attīstībai;

B. tā kā, lai panāktu iekšējo drošību, stabilitāti un mieru ES un Austrumeiropas partnervalstīs, ir jāievēro un jāaizstāv starptautiskās tiesības un kārtība, suverenitāte, demokrātijas pamatvērtības un tiesiskums, kā arī jāievēro cilvēktiesības un pamatbrīvības;

([1]) Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0440.
([2]) OV C 224, 27.6.2018., 58. lpp.

C. tā kā Austrumu partnerības vispārējie mērķi ir stabilitātes, uzticības veidošanas un sadarbības veicināšana, atbalsts demokrātiskām reformām, demokrātisku iestāžu stiprināšana un spēcināšana, atbalsts labām kaimiņattiecībām, mierīgai konfliktu risināšanai un reģionālai sadarbībai, cilvēku savstarpējo kontaktu uzlabošana un tirdzniecības sekmēšana, lai veicinātu politiskā dialoga un saikņu veidošanu, kā arī ekonomisko sadarbību un integrāciju; tā kā, ievērojot diferenciācijas principu, ikvienai partnervalstij tiek piedāvāta iespēja uzlabot politiskās un ekonomiskās attiecības ar ES, ciktāl šādi centieni atbilst to mērķiem; tā kā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 49. pantu un 2017. gada 25. marta Romas deklarāciju jebkura Eiropas valsts var iesniegt pieteikumu, lai kļūtu par ES dalībvalsti, ar nosacījumu, ka tā atbilst Kopenhāgenas kritērijiem, ievēro demokrātijas principus, pamatbrīvības un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu grupu tiesības, un uztur tiesiskumu;

D. tā kā visām Austrumeiropas partnervalstīm kā suverēnām valstīm jābūt iespējai, kā to paredz starptautiskās tiesības, brīvi lemt par to ārpolitikas un drošības politikas virzību bez ārēja spiediena un bez riska tikt pakļautām militārām vai ekonomiskām represijām;

E. tā kā Austrumu partnerības samitā, kas 2017. gadā notika Briselē, dalībnieki uzsvēra Austrumu partnerības nozīmi valsts, ekonomikas un sabiedrības noturības stiprināšanā ES kaimiņvalstīs, kā tas izklāstīts arī globālajā ES ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā un pārskatītajā Eiropas kaimiņattiecību politikā;

F. tā kā laba pārvaldība un virzība uz demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu, kā arī ilgtspējīgu ekonomikas attīstību un nabadzības mazināšanu ir būtiski elementi, kas nepieciešami, lai nodrošinātu stabilitāti un stiprinātu iekšējo drošību, kā arī partnervalstu noturību, palīdzot tām veidot vidi, kas veicina noturīgākas un konkurētspējīgākas ekonomikas attīstību; tā kā aktīva un neatkarīga pilsoniskā sabiedrība, kā arī neatkarīgi plašsaziņas līdzekļi ir ļoti būtiski noturīgas sabiedrības izveidei;

G. tā kā Eiropā ir radušies nepieredzēti drošības apdraudējumi, kas ietver gan parastā kara, gan arī hibrīdkara elementus, ekstrēmismu un radikalizāciju, kibernoziegumus, terorismu un organizēto noziedzību, un šādus apdraudējumus nevar novērst bez kopīgas atbildības un sadarbības;

H. tā kā ES ir atjaunojusi savu apņemšanos veicināt tās partnervalstu stabilitāti un noturību, kā arī šim nolūkam ir atvēlējusi papildu resursus Austrumeiropas kaimiņattiecību politikas satvarā; tā kā ES drošības jomas prioritātēs ir iekļāvusi cīņu pret kibernoziegumiem un korupciju, kā arī tiesu iestāžu sadarbību kriminālliet ās; tā kā ir ļoti svarīgi nodrošināt, lai ES daudzgadu finanšu shēmā (DFS) pēc 2020. gada tiktu saglabāts atsevišķs finanšu instruments kaimiņattiecību politikai kā skaidrs pierādījums tam, cik politiski nozīmīgs ES ir šis reģions, kā arī lai nodrošinātu reformu pamanāmu ietekmi ilgtermiņā;

I. tā kā gan ES, gan arī Austrumeiropas partnervalstīs iedzīvotāji, uzņēmumi un valsts pārvaldes iestādes plaši izmanto informācijas un komunikācijas tehnoloģijas un tādēļ kļūst arvien neaizsargātāki pret kibernoziegumiem; tā kā, lai reaģētu uz kiberincidentiem, ir vajadzīgas spējas, īpašās zināšanas, tehnoloģijas un izlūkošana, kas jāattīsta ES dalībvalstīs un Austrumeiropas partnervalstīs; tā kā ir acīmredzams, ka Krievijas valdība ir atbildīga par kiberuzbrukumiem vairākām ES dalībvalstīm un partnervalstīm;

J. tā kā kopš 2017. gada novembra Komisija iesaistās apspriedēs par jautājumiem saistībā ar nepatiesas informācijas izplatīšanu tradicionālajos un sociālajos plašsaziņas līdzekļos un par labākajiem risinājumiem šādas prakses novēršanai;

K. tā kā ES 2015. gada septembrī izveidoja Austrumu Stratēģiskās komunikācijas operatīvo grupu (*East StratCom*) kā instrumentu, kura mērķis ir vērsties pret Krievijas propagandu un dezinformāciju, taču šai operatīvajai grupai joprojām ir nepietiekams finansējums;

L. tā kā sekas neatrisinātajiem konfliktiem, kas skar Armēniju, Azerbaidžānu, Gruziju un Moldovu, kā arī pašreizējai Krievijas militārajai agresijai Ukrainas austrumos ir liels skaits zaudētu cilvēku dzīvību un tie joprojām ir būtisks apdraudējums demokrātiskai attīstībai un drošībai reģionā;

M. tā kā Krievija ir izraisījusi un uzturējusi vairākus no šiem konfliktiem atbilstoši stratēģiskajam mērķim iegūt noteicošu pozīciju Austrumeiropas reģionā, kā arī ir izmantojusi militāro klātbūtni kā instrumentu, lai izdarītu spiedienu uz partnervalstīm, un tā kā tas ir pretrunā tās starptautiskajām saistībām uzturēt starptautisko tiesisko kārtību; tā kā Krievija ir nelikumīgi izvietojusi militāros spēkus okupētajās teritorijās un separātistu reģionos attiecīgi Gruzijā un Moldovā, bet separātistu spēkiem Ukrainā nodrošina vadību, personālu un militāro aprīkojumu; tā kā Krievija ir nelikumīgi izvietojusi militāros spēkus un ievērojamu daudzumu munīcijas un militārā aprīkojuma Moldovas Republikas okupētajā teritorijā un separātistu reģionā Transnistrijā un kopā ar Transnistrijas režīma militārajiem spēkiem ir veikusi kopīgas militārās mācības;

N. tā kā Krievijas Federācijas īstenotā Gruzijas Abhāzijas un Chinvali reģiona/Dienvidosetijas okupācija pēc Krievijas un Gruzijas kara 2008. gadā, kā arī Krievijas Federācijas veiktā Krimas pussalas aneksija 2014. gadā ir rupji starptautisko tiesību pārkāpumi; tā kā šo teritoriju pilnīga militarizācija, ko veic okupāciju īstenojošās Krievijas iestādes, rada nopietnu drošības apdraudējumu gan reģionālā, gan arī Eiropas līmenī; tā kā okupētajās teritorijās ir vērojama cilvēktiesību situācijas pasliktināšanās un it īpaši tiek nogalināti un politiski vajāti Gruzijas un Ukrainas iedzīvotāji, konkrētāk, Krimas tatāri;

O. tā kā ES atbalsta pilnību un patiesu Minskas vienošanās īstenošanu Ukrainas austrumos un sankciju pagarināšanu līdz tās pilnīgai īstenošanai; tā kā ES atbalsta Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) 1999. gada Stambulas lēmumu attiecībā uz Moldovas Republiku un pašreizējās miera uzturēšanas operācijas pie Dņestras upes pārveidošanu par civilo misiju ar starptautisku mandātu, kā arī atbalsta EDSO Minskas grupu un tās līdzpriekšsēdētājus to centienos atrisināt Kalnu Karabahas konfliktu un izvairīties no jauniem vardarbības uzliesmojumiem un militārām kaujām; tā kā ES uzstāj, ka Krievijas Federācijai pilnībā jāīsteno Gruzijas un Krievijas pamiera nolīgums, ko palīdzēja panākt ES, un atbalsta Ženēvas starptautiskās apspriedes (ŽSA), kas organizētas, lai risinātu jautājumus saistībā ar 2008. gada Krievijas un Gruzijas kara sekām, izmantojot tādus konfliktu risināšanas instrumentus kā ŽSA kopīga vadība, ES pārraudzības misijas (*EUMM*) izvietošana Gruzijas okupētajās teritorijās, pilnīgs atbalsts neatzīšanas un iesaistīšanās politikai un Krievijas Federācijas veiktās etniskās tīrīšanas seku novēršana;

P. tā kā ES veic darbības, lai papildinātu minētos centienus, veicinot uzticības un miera veidošanas darbības konfliktu sašķeltajās teritorijās, cita starpā atbalstot ES īpašā pārstāvja Dienvidkaukāzā pozitīvos centienus un īstenojot programmu "Eiropas partnerība Kalnu Karabahas konflikta mierīgai atrisināšanai" (*EPNK*), kuras mērķis ir tuvināt attiecīgās pilsoniskās sabiedrības;

Q. tā kā ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodola (*CBRN*) materiālu bīstamība būtiski apdraud iedzīvotāju drošību; tā kā Krievijas valdības organizētais neiroparalītiskās gāzes uzbrukums bijušajam izlūkošanas darbiniekam *Sergei Skripal* un viņa meitai *Yulia Skripal* Solsberi 2018. gada 4. martā uzskatāms par draudu Eiropas drošībai;

R. tā kā saskaņotāka un uzstājīgāka ES pieeja un apņēmība vērsties pret Krievijas Federāciju, paužot vienotu nostāju un izmantojot visus ES rīcībā esošos instrumentus, it īpaši nosacījumus un sankcijas, var uzlabot ES darbību efektivitāti drošības apdraudējumu novēršanā Austrumu partnerības valstīs,

Stabilitātes veicināšana, stiprinot Austrumeiropas partnervalstu demokrātisko pārvaldību un ekonomisko un sociālo attīstību

1. uzsver, ka virzībai uz labu demokrātisku pārvaldību, cilvēktiesību ievērošanu, tiesiskumu, tiesu varas neatkarību un korupcijas mazināšanu Austrumeiropas partnervalstīs ir būtiska nozīme šo valstu drošības saglabāšanā un sabiedrības neaizsargātības pret iekšējiem un ārējiem destabilizācijas centieniem mazināšanā; aicina Austrumeiropas partnervalstis turpināt politiskās reformas vai sākt jaunas reformas, pamatojoties uz demokrātiskiem principiem un tiesiskumu, ņemot vērā, ka šādas reformas ir ļoti nepieciešamas, lai vairotu iedzīvotāju uzticību valsts iestādēm; aicina Austrumeiropas partnervalstis, kā arī ES nodrošināt vienādas tiesības visiem iedzīvotājiem, tostarp nacionālajām minoritātēm un to valodām;

2. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt labu pārvaldību tiesībaizsardzības, drošības un aizsardzības iestādēs, lai aizsargātu Austrumeiropas partnervalstis pret destabilizācijas centieniem; mudina partnervalstu parlamentus pilnvērtīgi īstenot demokrātisko uzraudzību pār tiesībaizsardzības iestādēm un militārajiem un drošības dienestiem;

3. uzsver cilvēktiesību aizstāvju organizāciju, neatkarīgu plašsaziņas līdzekļu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju nozīmi demokrātisko procesu veicināšanā un pilsoniskās uzraudzības nodrošināšanā; aicina partnervalstis nodrošināt minētajām organizācijām efektīvu aizsardzību; mudina partnervalstis pilnībā īstenot Eiropas Cilvēktiesību tiesas neizpildītos spriedumus, it īpaši tos, kas saistīti ar Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 18. panta pārkāpumiem;

4. atbalsta partnervalstu centienus attīstīt vai pārveidot valsts ekonomiku, likvidēt monopolus un novērst īpašumtiesību koncentrāciju privātajā sektorā, garantēt stabilu ekonomisko un tiesisko regulējumu, veicināt starptautisko tirdzniecību un padarīt ekonomiku pievilcīgu ārvalstu investoriem; uzskata, ka partnervalstīm būtu jādod jauns stimuls ekonomiskajām reformām, lai veicinātu virzību uz efektīvi funkcionējošu un ilgtspējīgu sociālo tirgus ekonomiku; uzsver, ka jāapsver turpmākie pasākumi, lai pēc vajadzības padziļinātu divpusējo un daudzpusējo reģionālo integrāciju Austrumeiropas partnervalstu starpā un lai stiprinātu reģionālo infrastruktūru, tostarp energoinfrastruktūru;

5. mudina Komisiju un partnervalstu valdības iesaistīties diskusijās par iespējām palīdzēt partnervalstīm turpināt to centienus tuvināties Eiropai, meklējot jaunus veidus, kā padziļināt integrāciju, kas, piemēram, atkarībā no atsevišķu partnervalstu mērķu vēriena un tvēruma var veicināt asociēto valstu pievienošanos ES muitas savienībai, enerģētikas savienībai un digitālajai savienībai atbilstīgi savstarpējām interesēm;

6. uzsver, ka ES finansiālais atbalsts tās partnervalstīm būtu jāpiešķir ar nosacījumu, ka tiek noteikti un efektīvi īstenoti konkrēti reformu posmi, un ka ES uz stimuliem balstītā pieeja, pamatojoties uz principu "vairāk par vairāk", arī turpmāk nodrošinās ieguvumu partnervalstīm, kuras visaktīvāk īsteno vērienīgas reformas; uzsver arī, ka ES atbalstam jābūt individuāli pielāgotam, lai tas atbilstu kopīgo centienu līmenim sadarbībā ar katru partnervalsti; aicina Komisiju šajā sakarā turpināt stiprināt programmas, kas veltītas asociētajām valstīm, lai sniegtu stabilu atbalstu sarežģītu reformu īstenošanai asociētajās partnervalstīs, it īpaši, lai atbalstītu tiesību aktu tuvināšanas un nozaru integrācijas centienus;

7. iesaka parlamentāriešiem un ierēdņiem partnervalstu valsts pārvaldē un tiesu sistēmā pēc iespējas plašāk izmantot Komisijas Tehniskās palīdzības un informācijas apmaiņas instrumentu (*TAIEX*), īstenojot valsts tiesību aktu, noteikumu un kvalitātes standartu pielāgošanu, lai tie atbilstu ES dalībvalstu tiesību aktiem, noteikumiem un kvalitātes standartiem;

Sadarbības stiprināšana drošības un aizsardzības jomā

8. aicina stiprināt dialogu drošības un aizsardzības jomā starp ES un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Austrumeiropas partnervalstīm, no otras puses, ja tas ir nepieciešams, un turpināt sadarbību kopējās ārpolitikas un drošības politikas/kopējās drošības un aizsardzības politikas (KĀDP/KDAP) jomā; atzinīgi vērtē ES uz vērtībām balstīto iesaistīšanos vairākās KDAP misijās, piemēram, ES Pārraudzības misijā Gruzijā un ES Robežu palīdzības misijā (*EUBAM*) Moldovā un Ukrainā; atzinīgi vērtē partnervalstu, it īpaši Gruzijas, Moldovas un Ukrainas, ieguldījumu KDAP jomā;

9. pauž nopietnas bažas par *CBRN* ieroču izmantošanu un Krievijas iesaistīšanos uzbrukumā pret bijušo izlūkošanas darbinieku *Sergei Skripal* un viņa meitu *Yulia Skripal* 2018. gada 4. martā; aicina Krieviju izpildīt tās apņemšanos ievērot 1997. gada Ķīmisko ieroču konvenciju, kas aizliedz ražot, uzkrāt un izmantot ķīmiskos ieroču un to prekursorus; aicina ES stiprināt sadarbību ar tās partnervalstīm, lai mazinātu risku, ko rada *CBRN* materiāli un ar tiem saistītās zināšanas par tehnoloģijām;

Virzība uz reģionālo konfliktu mierīgu atrisināšanu

10. atgādina, ka suverenitāte, neatkarība un strīdu risināšana mierīgā ceļā ir Eiropas drošības kārtības pamatprincipi; uzsver, ka konfliktu atrisināšana Austrumeiropā ir būtiski svarīga, lai uzlabotu drošību un stabilitāti visā Eiropā; uzskata, ka šie konflikti joprojām ir būtisks drauds partnervalstu neatkarībai un suverenitātei, un drošībai reģionā un citviet, kā arī iespējamais nestabilitātes avots visai Eiropai; joprojām stingri atbalsta partnervalstu teritoriālās integritātes principu ar starptautiski atzītām robežām; uzskata, ka principi, kas nostiprināti ANO Statūtos, 1975. gada Helsinku Nobeiguma aktā un EDSO 1990. gada Parīzes Hartā, ir stūrakmeņi miera nodrošināšanai Eiropā;

11. uzskata, ka ES būtu jāuzņemas lielāka atbildība par drošības krīžu risināšanu tās kaimiņvalstīs; aicina ES pastiprināt centienus konfliktu mediācijas mehānismos, kuros ES jau ir iesaistījusies; uzskata, ka ES, it īpaši Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei (AP/PV), būtu aktīvāk un efektīvāk jāpiedalās konfliktu risināšanā un miera veidošanā; stingri atbalsta ES palīdzību partnervalstīm to spēju veidošanā un noturības stiprināšanā, tostarp saistībā ar terorisma apkarošanu, stratēģisko komunikāciju, kiberaizsardzību, munīcijas glabāšanu un drošības nozares reformēšanu; aicina gaidāmajās sarunās par ES finanšu instrumentiem Eiropas kaimiņattiecību politikai laikposmam pēc 2020. gada pienācīgi ņemt vērā vajadzības minētajās jomās;

12. nosoda Krievijas ārpolitiku, kuras mērķis ir saglabāt ietekmi politikas veidošanā tās kaimiņvalstīs, iedrošinot un atbalstot *de facto* varas iestādes separātistu reģionos Ukrainā un Moldovā un Gruzijas okupētajās teritorijās, tādējādi apdraudot šo valstu suverēnās varas atjaunošanu šajos reģionos un to teritoriālo integritāti un liedzot iespēju droši un cieņpilni atgriezties iekšzemē pārvietotajām personām; uzskata, ka pašreizējā Krievijas militārā agresija Ukrainas

austrumos ir būtiskākā drošības problēma Eiropā; atkārtoti pauž atbalstu Minskas vienošanās pilnīgai īstenošanai, taču nosoda progresa trūkumu; ņem vērā notiekošās sarunas starp ASV un Krievijas īpašajiem pārstāvjiem par ANO pilnvarotas miera uzturēšanas operācijas iespējamo izvēršanu Ukrainas austrumos; aicina Normandijas četrinieka vadītājus iesaistīties diskusijās par šādu iespēju un uzņemties jaunas iniciatīvas; turpina atbalstīt visus centienus nodrošināt ilgstošu mierīgu risinājumu, cienot Ukrainas vienotību, suverenitāti un teritoriālo integritāti, it īpaši miera veidošanas un miera uzturēšanas misiju izvēršanu visā Ukrainas teritorijā ar Ukrainas iestāžu piekrišanu; aicina nodrošināt neierobežotu un drošu piekļuvi starptautiskās novērošanas veikšanai pie Ukrainas un Krievijas robežas;

13. atzinīgi vērtē to, ka joprojām stingri tiek īstenota ES politika neatzīt Gruzijas un Ukrainas teritorijas, ko okupējusi Krievijas Federācija; aicina visus ES, kā arī partnervalstu politikas dalībniekus atturēties no dalības iniciatīvās, kas varētu apdraudēt neatzīšanas politikas īstenošanu;

14. uzskata, ka pret indivīdiem un struktūrām Krievijā vērsto sankciju pagarināšana ir neizbēgams iznākums tam, ka nav īstenota Minskas vienošanās, un turpina uzskatīt, ka Minskas vienošanās īstenošana, ko veic visas puses, ir pamats ilgtspējīgam politiskajam risinājumam Krievijas militārās agresijas izraisītajā konfliktā Ukrainas austrumos; uzskata, ka ES būtu jāsaglabā iespēja turpināt pakāpeniski piemērot sankcijas, ja Krievija arī turpmāk pārkāpj starptautiskās tiesības, kaitējot savām kaimiņvalstīm; uzsver, ka Krimas pievienošana Krievijas Federācijai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām joprojām ir nelikumīga; aicina starptautisko sabiedrību rūpīgi pārdomāt starptautiska formāta sarunas par pussalas okupācijas izbeigšanu (atbilstīgi Eiropas Parlamenta 2017. gada 16. marta rezolūcijai ([1])); šajā saistībā stingri nosoda Gruzijas pilsoņu cilvēktiesību sistemātiskos pārkāpumus, ko veic Krievijas Federācijas okupācijas spēku pārstāvji, tostarp Gruzijas pilsoņu nogalināšanu, spīdzināšanu un nolaupīšanu, un atzinīgi vērtē to, ka 2018. gada 21. martā pieņemta Gruzijas parlamenta divpartiju rezolūcija par smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem okupētajā Abhāzijā un Chinvali reģionā un par tā saukto *Otkhozoria-Tatunashvili* sarakstu, kas ir to personu melnais saraksts, kuras ir atbildīgas par šādiem pārkāpumiem vai ir tos slēpušas, un aicina dalībvalstis un Padomi, piemērojot valsts un ES mēroga sankcijas, vērsties pret tiem, kuri iekļauti vai tiks iekļauti *Otkhozoria-Tatunashvili* sarakstā;

15. nosoda cilvēka pamattiesību, tostarp pārvietošanās un uzturēšanās brīvības un tiesību uz īpašumu un izglītību dzimtajā valodā, pastāvīgos pārkāpumus, ko veic Transnistrijas *de facto* varas iestādes;

16. aicina ES pastiprināt diplomātiskos centienus Ženēvas starptautiskajās apspriedēs saistībā ar Krievijas un Gruzijas konflikta sekām un 5 + 2 formātā saistībā ar Transnistrijas konflikta risināšanas procesu; atzinīgi vērtē visus centienus mierīgā konfliktu risināšanā, kā arī iniciatīvas ar mērķi veicināt izlīgumu, veidot uzticību un tuvināt konfliktu un okupācijas robežlīniju sašķeltās sabiedrības, nodrošinot lielākas iespējas tirdzniecībai, izglītībai un dzīves līmeņa uzlabošanai;

17. pauž nosodījumu par to, ka Krievijas Federācija turpina stiprināt militāro klātbūtni Gruzijas okupētajās teritorijās, veido nocietinājumus pie okupācijas robežlīnijas, uzstādot dzeloņdrāšu žogus un citus mākslīgus šķēršļus, turpina pārkāpt cilvēka pamattiesības, tostarp tiesības uz dzīvību, pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, tiesības uz īpašumu un izglītību dzimtajā valodā, kā arī veic personu patvaļīgu aizturēšanu un nolaupīšanu; pauž nosodījumu par to, ka 2018. gada 22. februārī Chinvali reģionā aizturēšanas laikā tika nogalināts *Archil Tatunashivili* un pie Abhāzijas okupācijas robežlīnijas 2016. gadā tika noslepkavots vēl viens Gruzijas pilsonis – *Giga Otkhozoria*; uzsver, ka vairākiem simtiem tūkstošu iekšzemē pārvietoto personu un bēgļu joprojām ir liegtas tiesības droši un cieņpilni atgriezties savās mājās, savukārt pret etniskajiem gruzīniem Gruzijas okupētajās teritorijās joprojām ir vērsta intensīva etniskās diskriminācijas politika;

18. aicina Krievijas Federāciju atsaukt Gruzijas Abhāzijas un Chinvali reģiona/Dienvidosetijas tā dēvētās neatkarības atzīšanu un izpildīt savas starptautiskās saistības, tostarp saskaņā ar 2008. gada 12. augusta Gruzijas un Krievijas pamiera nolīgumu, ko palīdzēja panākt ES, cita starpā – atsaukt savus militāros spēkus no Gruzijas teritorijas; aicina Krievijas Federāciju nekavējoties nodrošināt *EUMM* īstenotājiem netraucētu piekļuvi Gruzijas Abhāzijas reģionam un Chinvali reģionam/Dienvidosetijai;

19. uzskata, ka Kalnu Karabahas konflikta risināšanā būtu jābalstās uz starptautiskajām tiesībām un EDSO Minskas grupas līdzpriekšsēdētāju 2009. gadā pieņemtajiem pamatprincipiem, kas savukārt balstīti uz Helsinku Nobeiguma akta principiem; aicina visas iesaistītās puses pievērsties veicamajām sarunām augstākajā līmenī ar mērķi noteikt konkrētu pasākumu ceļvedi konflikta atrisināšanai; aicina konfliktā iesaistītās puses saglabāt pamieru, mazināt spriedzi pie robežlīnijas un īstenot uzticības veidošanas pasākumus;

([1]) Eiropas Parlamenta 2017. gada 16. marta rezolūcija par Krievijā ieslodzītajiem Ukrainas pilsoņiem un stāvokli Krimā (pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0087).

20. aicina panākt ciešāku sadarbību un turpmāku koordinēšanu ES, EDSO un ANO Attīstības programmas (*UNDP*) starpā, īstenojot darbības uz vietas ar mērķi panākt mierīgu konfliktu risināšanu Austrumeiropā;

21. novēro, ka ekonomika okupētajās Gruzijas teritorijās un Moldovas separātiskajos reģionos joprojām ir ļoti lielā mērā atkarīga no Krievijas; uzskata, ka ES būtu jāveicina ekonomiskās, kultūras un sociālās saiknes šo reģionu un attiecīgo partnervalstu starpā, ierosinot īpašus tirdzniecības režīmus, kas atbilst ES un Moldovas un ES un Gruzijas padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas principiem un noteikumiem, un meklējot veidus, kā tos iekļaut atsevišķās ES programmās;

22. atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta centienus savest kopā Armēnijas un Azerbaidžānas jaunos līderus un NVO pārstāvjus, lai veicinātu dialogu, sekmētu savstarpējo izpratni un rastu risinājumus Kalnu Karabahas konflikta mierīgai risināšanai; uzskata, ka šāda iniciatīva būtu jāīsteno regulāri un ka būtu jāuzsāk līdzīgas iniciatīvas, tostarp saistībā ar ieilgušajiem konfliktiem Gruzijā un Moldovā;

Informācijas kara izbeigšana

23. atkārtoti nosoda musinošo propagandas, dezinformācijas un iefiltrēšanās sociālajos plašsaziņas līdzekļos politiku, kuras mērķis ir vājināt demokrātisko sabiedrību, diskreditējot iestādes, manipulējot ar sabiedrisko domu, izplatot nepatiesus vēstījumus, saasinot sociālo spriedzi un veicinot vispārēju neuzticēšanos plašsaziņas līdzekļiem; šajā sakarā nosoda informācijas karu, ko izvērš Krievija tās kaimiņvalstīs, izmantojot valsts kontrolētus plašsaziņas līdzekļus, lai apzināti izplatītu nepatiesas ziņas nolūkā ietekmēt mērķvalstu iekšpolitiku, tostarp vēlēšanas, un apdraudēt Austrumu partnerību;

24. atzinīgi vērtē *East StratCom* centienus skaidrot un analizēt Krievijas dezinformācijas izklāstus un veicināt izpratni par tiem; aicina ES un tās dalībvalstis atvēlēt lielākus cilvēkresursus un finanšu resursus šai operatīvajai grupai, lai uzlabotu tās spēju vākt un analizēt datus un piedāvāt attiecīgajām ES dalībvalstu un partnervalstu iestādēm savas īpašās zināšanas par dezinformācijas apkarošanu;

25. mudina EĀDD un ES delegācijas pastiprināt centienus, lai vērstos pret nepatiesas informācijas izplatīšanu partnervalstīs, sniedzot atbalstu vietējiem plašsaziņas līdzekļiem un izplatot faktos balstītu informāciju, lai reaģētu uz izplatītajiem meliem;

26. ņem vērā Komisijas priekšlikumus, kuri sagatavoti, pamatojoties uz sabiedrisko apspriešanu un augsta līmeņa ekspertu sagatavoto pārskatu, un attiecas uz jaunām politikas iniciatīvām ar mērķi apkarot viltus ziņas un dezinformācijas izplatīšanu tiešsaistē; aicina Komisiju dalīties ar iegūtajām zināšanām un pieredzi ar attiecīgajām partnervalstu iestādēm;

27. aicina partnervalstis veikt pasākumus, lai vērstos pret Krievijas dezinformācijas kampaņām un propagandu, īstenojot konkrētus politikas un likumdošanas pasākumus; šajā saistībā uzskata, ka efektīvi būtu jāvēršas pret dezinformācijas izplatīšanu, nodrošinot vārda brīvību un izslēdzot cenzūru, kā arī aizsargājot preses brīvību un uzlabojot plašsaziņas līdzekļu noturību pret ārējo spiedienu; aicina ES un tās partnervalstis veidot strukturētu sadarbību, lai risinātu jautājumus saistībā ar likumdošanu un regulējumu attiecībā uz plašsaziņas līdzekļiem un sociālajām platformām, tostarp paredzēt soda sankcijas krimināltiesībās, lai varētu sodīt dezinformācijas izplatīšanas praksi un tās īstenotājus; šajā saistībā uzskata, ka krimināltiesībās paredzētas soda sankcijas prioritārā kārtā būtu jāpiemēro platformām, kuras izplata naida runas saturu, un to finansētājiem;

28. ierosina piemērot jaunas sankcijas Krievijas oligarhiem, kuri dalībvalstīs slēpj un legalizē nelikumīgi iegūtus līdzekļus, tādējādi palīdzot Krievijai īstenot pret demokrātiju vērstas darbības, un kuri finansē, piesedz un vada tādas vairāku miljardu euro vērtas operācijas kā iejaukšanos vēlēšanu norisē, kiberuzbrukumus un viltus ziņu izplatīšanas un propagandas kampaņas;

29. mudina partnervalstis izstrādāt plašai sabiedrībai paredzētas izglītošanas programmas un kampaņas, kas veidotu izpratni par ļaunprātīgu manipulēšanu ar sabiedrisko domu un par to, kā atpazīt propagandas plašsaziņas līdzekļus;

Kiberdrošības stiprināšana

30. uzsver, ka ļaunprātīgi kiberuzbrukumi informācijas sistēmām kļūst arvien agresīvāki un sarežģītāki un ka to mērķis ir destabilizēt publisko un privāto sakaru infrastruktūru;

31. atzinīgi vērtē Komisijas kiberdrošības tiesību aktu kopumu, kas pieņemts 2017. gada 13. septembrī ar mērķi vēl vairāk uzlabot ES kibernoturību un reaģēšanas spēju; atzinīgi vērtē tā ārējo dimensiju, tostarp mērķi ar trešām valstīm organizēt dialogus par kiberjautājumiem, lai sekmētu sadarbību kiberdrošības jomā; uzskata, ka prioritāte būtu jāpiešķir dalībai dialogos par kiberjautājumiem ar partnervalstīm;

32. atbalsta satvaru vienotai ES diplomātiskajai reakcijai uz ļaunprātīgām darbībām, proti, kiberdiplomātijas instrumentu kopumu; atzinīgi vērtē to, ka ES ir izveidojusi Eiropas Savienības Tīklu un informācijas drošības aģentūru (*ENISA*), lai uzlabotu kiberkultūru un sekmētu digitālā iekšējā tirgus pienācīgu darbību, kā arī atzinīgi vērtē Eiropas Izcilības centra hibrīddraudu novēršanai izveidi ES un NATO sadarbības ietvaros;

33. atzinīgi vērtē dažādas citas starptautiska mēroga iniciatīvas ar mērķi mazināt kiberuzbrukumu risku un uzlabot valstu spējas kiberdrošības jomā, it īpaši to, ka ir izveidota ANO Valdības ekspertu grupa jautājumos par norisēm informācijas un telekomunikāciju jomā starptautiskās drošības kontekstā un izstrādāti EDSO uzticības veicināšanas pasākumi kiberdiplomātijas atbalstam;

34. mudina ES, tās dalībvalstis un to partnervalstis attīstīt kibernoturību, veidojot jaunas spējas kiberdraudu mazināšanā, iespējamo agresoru atturēšanā, kiberincidentu un uzbrukumu analīzē, kā arī ieguldot līdzekļus jaunu kiberaizsardzības rīku izpētē; iesaka Komisijai kopā ar partnervalstīm izstrādāt vai attīstīt pasākumus sadarbībai kiberdrošības jomā, tostarp efektīvi izmantojot *ENISA* un Eiropas Izcilības centru, lai kopīgi attīstītu prasmes, reaģēšanas mehānismus un sadarbspēju kiberuzbrukumu gadījumā;

35. pauž bažas par to, ka dažādas valstis, piemēram, Krievija, cenšoties sasniegt politiskus, ekonomiskus un drošības mērķus, ir iesaistījušās ļaunprātīgās kiberdarbībās, kurās ietilpst uzbrukumi kritiskai infrastruktūrai, kiberspiegošana, dezinformācijas kampaņas un interneta pieejamības ierobežošana; uzsver, ka šādas darbības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām varētu būt prettiesiskas un varētu būt par iemeslu vienotai ES reakcijai, piemēram, ES kiberdiplomātijas instrumentu kopuma izmantošanai;

36. uzdod līdzpriekšsēdētājiem šo rezolūciju nosūtīt Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei un Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Eiropas kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu komisāram, Eiropas Ārējās darbības dienestam, ES dalībvalstu un Austrumeiropas partnervalstu valdībām un parlamentiem.

Euronest parlamentārās asamblejas rezolūcija par ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem ES dalībvalstīs un Austrumu partnerības valstīs

(2018/C 343/02)

EURONEST PARLAMENTĀRĀ ASAMBLEJA,

— ņemot vērā 2011. gada 3. maija *Euronest* parlamentārās asamblejas dibināšanas aktu un Austrumu partnerības samitā 2017. gada 24. novembrī pieņemto kopīgo deklarāciju,

— ņemot vērā asociācijas nolīgumus starp ES, no vienas puses, un Gruziju, Moldovu un Ukrainu no otras puses, jo īpaši padziļinātās un visaptverošās brīvās tirdzniecības zonas,

— ņemot vērā ES un Austrumu partnerības valstu Reģionālo un vietējo pašvaldību konferences rīcības plānu 2016.–2017. gadam,

— ņemot vērā pasaules ieguldījumu ziņojumus, ko publicējusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Tirdzniecības un attīstības konference,

— ņemot vērā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas ieguldījumu politiku un 2017. gada oktobra dokumentu *Foreign Direct Investment (FDI) in figures* ("Ārvalstu tiešie ieguldījumi (ĀTI) skaitļos"),

— ņemot vērā Eiropas Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta 2017. gada 9. jūnija kopīgo darba dokumentu *Eastern Partnership – 20 Deliverables for 2020 – Focusing on key priorities and tangible results* ("Austrumu partnerība – 20 mērķpasākumi 2020. gadam – uzmanības pievēršana galvenajām prioritātēm un taustāmiem rezultātiem"),

— ņemot vērā Visaptverošo un pastiprināto ES un Armēnijas partnerības nolīgumu, kas noslēgts 2017. gada novembrī Briselē,

— ņemot vērā 2015. gada pārskatīto Eiropas kaimiņattiecību politiku (EKP) un Eiropas kaimiņattiecību instrumentu (EKI) 2014.–2020. gadam,

— ņemot vērā Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, kas pieņemta Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības samitā 2015. gada 25. septembrī,

— ņemot vērā Višegrādas grupas ārlietu ministru pēc 2017. gada 12. aprīļa tikšanās Varšavā pieņemto kopīgo paziņojumu par Austrumu partnerību, kurā pausta iespēja ieinteresētajām Austrumu partnerības valstīm nākotnē pievienoties ES,

A. tā kā *Euronest* parlamentārajā asamblejā īstenotās sadarbības mērķis ir nodrošināt pozitīvus rezultātus, pildot platformas funkciju, lai apmainītos ar viedokļiem un izstrādātu kopēju nostāju attiecībā uz mūsdienu globālajām problēmām demokrātijas, politikas, ekonomikas, energoapgādes drošības un sociālajā jomā, kā arī stiprinātu Austrumu partnerības valstu savstarpējo saikni un saikni ar ES;

B. tā kā Austrumu partnerības gaitā iegūtās saistības padara gan ES, gan tās partnervalstis spēcīgākas un spējīgākas risināt iekšējās un ārējās problēmas; tā kā Austrumu partnerība ir balstīta uz apņemšanos ievērot starptautisko tiesību principus un pamatvērtības, tostarp demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu, kā arī tirgus ekonomiku, ilgtspējīgu attīstību un labu pārvaldību; tā kā Austrumu partnerībai ir jāveicina visu sabiedrības daļu iekļaujoša iesaiste un jāstiprina ekonomikas integrācija, jo īpaši dzimumu līdztiesība, kā paredzēts ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānā;

C. tā kā 2017. gada Briseles Austrumu partnerības samitā visi dalībnieki uzsvēra, ka asociācijas nolīgumiem ir būtiska nozīme politiskās apvienošanās un ekonomiskās integrācijas Eiropas Savienībā paātrināšanā un apstiprināja ES atbalstu to īstenošanai;

D. tā kā asociācijas nolīgumu starp ES un Austrumu partnerības valstīm un Visaptverošā un pastiprinātā ES un Armēnijas partnerības nolīguma pamatā būtu jābūt konkrētam progresam, ko Austrumu partnerības valstu valdības panākušas, pildot ekonomisko reformu saistības;

E. tā kā ir plaši atzīts, ka ārvalstu tiešie ieguldījumi (ĀTI) var būtiski ietekmēt ilgtermiņa ekonomikas izaugsmi un nodrošināt papildu ieguvumus, nododot tehnoloģiju un prasmes;

F. tā kā dažās Austrumu partnerības valstīs ekspatriantu veiktie naudas pārvedumi veido ievērojamu ĀTI daļu; tā kā naudas pārvedumi minētajās valstīs var veidot lielāko IKP daļu;

G. tā kā saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku ES ir apņēmusies atbalstīt savu partnervalstu ekonomikas attīstību un uzlabot vietējo iedzīvotāju centienus, cerības un izredzes, vienlaikus turpinot pievērst īpašu uzmanību labai pārvaldībai, demokrātijai un tiesiskumam;

H. tā kā padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas izveide, kas arī atceļ šķēršļus ĀTI un kapitāla plūsmai, var līgumslēdzējām pusēm nodrošināt plašu potenciālo ieguvumu spektru, ko radīs sinerģija starp padziļināto un visaptverošo brīvās tirdzniecības zonu un asociācijas nolīgumā paredzēto tuvināšanas procesu;

I. tā kā Armēnijas un ES sadarbība, kā arī Armēnijas un Eirāzijas ekonomikas savienības sadarbība ir labs nekonfrontējošas politikas piemērs attiecībā uz sadarbību ar dažādām ekonomiskajām savienībām;

J. tā kā tirdzniecība ar ES veido starptautisko tirdzniecības plūsmu un kapitāla būtisku daļu un Austrumu partnerības valstu ekonomika no tās ir atkarīga;

K. tā kā ārvalstu ieguldītāji varētu ņemt vērā Austrumu partnerības valstu izstrādes procesā esošos tiesību aktus tādās jomās kā vides aizsardzība un darbaspēks utt. ar mērķi samazināt izmaksas, lai iegūtu konkurētspējīgu cenu priekšrocības, iesaistot īslaicīgus "nomadu" ieguldījumus, kas rada un atstāj nopietnas nodarbinātības problēmas; tā kā tas ir pretrunā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem (IAM), kurus atbalsta gan ES un tās dalībvalstis, gan Austrumu partnerības valstis; uzsver to, ka ir nepieciešama ilgtspējīga un apņēmīga rīcība pret korupciju, lai ĀTI sniegtu ieguvumu visai sabiedrībai;

1. uzsver EKP kā daudzlīmeņu attiecības veidojošas politikas stratēģisko nozīmi; uzsver to, ka EKP pamatproblēma ir saistīta ar jūtamu un konkrētu uzlabojumu nodrošināšanu partnervalstu iedzīvotājiem; uzskata, ka EKP jākļūst par spēcīgāku un efektīvāku politiku, cita starpā stiprinot tās pozitīvos elementus, tostarp pievēršot lielāku uzmanību efektīvas ieguldījumu politikas izstrādei, pamatojoties uz ES paraugpraksi;

2. uzskata, ka joprojām ir aktuāli EKP sākotnēji izvirzītie mērķi – izveidot uz Eiropas Savienības kopējām vērtībām un principiem balstītu labklājības, stabilitātes, drošības un labu kaimiņattiecību telpu, sniedzot atbalstu un stimulus tādu būtisku strukturālu ekonomisko reformu īstenošanai kaimiņvalstīs, par kuru īstenošanu tās pašas atbildēs un arī pašas piekritīs to veikšanai, kas ļaus īstenot pastiprinātu sadarbību ar ES; tādēļ uzsver nepieciešamību piesaistīt vairāk ĀTI, lai nodrošinātu ekonomikas attīstību;

3. uzsver, ka par galvenajiem jaunās pieejas aspektiem jāizvirza ĀTI piesaiste, pārredzamība, laba pārvaldība, savstarpēja atbildība un iekļautība, lai tādējādi nodrošinātu, ka EKP sniegtās priekšrocības attiecīgajās valstīs sasniedz visus sabiedrības līmeņus, nevis tiek koncentrētas konkrētu grupu ietvaros;

4. atgādina par Eiropas Savienības kopējām interesēm, palīdzot Austrumu partnerības valstīm īstenot ilgtermiņa stabilu un racionālu ekonomikas izaugsmi un izveidot mūsdienīgu ekonomikas pārvaldību, ko var panākt, sasaistot Austrumu partnerības valstu ekonomiku ar ES vienoto tirgu, izmantojot padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas un pilnībā ievērojot lielāku diferenciāciju, kas atspoguļo Austrumu partnerības valstu daudzveidību; uzsver to, ka ĀTI ir būtiski, lai nodrošinātu konkurētspējas palielināšanos, un tiem būtu jāveicina ražīguma uzlabošanās, darbvietu radīšana un ilgtermiņa ilgtspējīga izaugsme;

5. uzsver, ka dziļāka tirgus integrācija starp ES un Austrumu partnerības valstīm varētu veicināt gan ES, gan Austrumu partnerības valstu ekonomikas izaugsmi, kā arī novērst reģionu ekonomikas nelīdzsvarotību un sociālo nevienlīdzību starp šīm valstīm un reģioniem un tajos, kā arī tādējādi uzlabot to iedzīvotāju labklājību; tas būtu nozīmīgs sasniegums jo īpaši lēnās ekonomikas atveseļošanās un pieaugošās sociālās un ekonomiskās nevienlīdzības, kā arī ģeopolitiskās nestabilitātes laikā;

6. uzsver, ka ĀTI var būt lietderīgi, lai panāktu ekonomiskās paradigmas pāreju uz produktīviem un ilgtspējīgiem ieguldījumiem un eksportu; uzsver arī to, ka ĀTI var veicināt nepieciešamo konkurētspējas palielināšanu, pilnveidojot prasmes un infrastruktūru, kā arī atverot jaunus tirgus Austrumu partnerības valstu precēm un pakalpojumiem un atvieglojot to līdzdalību Eiropas līmeņa vērtību ķēdēs;

7. atzīst, ka pārejā uz tirgus ekonomiku Austrumu partnerības valstis ir kļuvušas atvērtas ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, taču līdz šim ir piesaistījušas diezgan ierobežotu apjomu; uzskata, ka ir nepieciešami turpmāki centieni, lai nodrošinātu stabilu darījumdarbības vidi un lai šīs valstis pilnībā izmantotu iespējas tiesiskuma jomā;

8. norāda, ka ĀTI varētu palīdzēt Austrumu partnerības valstīm dažādot energoapgādi un uzlabot energoinfrastruktūru, un tādējādi nodrošināt energoapgādes neatkarību un lielāku efektivitāti;

9. norāda, ka Austrumu partnerības valstis ir ieguldījušas lielu darbu vispārējās ieguldījumu vides uzlabošanā; norāda arī to uz, ka nesenās un notiekošās reformas ir vērstas uz diviem galvenajiem pīlāriem, proti, saskaņošanu ar ES noteikumiem un starptautiskās paraugprakses ieviešanu privātā sektora attīstības atbalstam;

10. atzīst, ka ES finansiālā un tehniskā palīdzība, ko finansē, izmantojot tādus instrumentus kā EKI un makrofinansiālais atbalsts, ir palīdzējusi radīt labāku darījumdarbības vidi Austrumu partnerības valstīs un piesaistīt lielāku ĀTI apjomu;

11. uzsver, ka labi tiesību akti automātiski nerada ieguldījumiem labvēlīgus apstākļus un ka svarīga nozīme ir valsts pārvaldes kvalitātei un valsts pārvaldes spējai īstenot minētos tiesību aktus; šajā saistībā uzskata, ka Austrumu partnerības valstīs jāveic papildu pasākumi; uzskata, ka reformu īstenošanai valsts pārvaldē un tiesu iestādēs, kā arī cīņai pret korupciju ir būtiska nozīme izcilības saniegšanā; uzskata, ka civildienestiem jābūt profesionāliem un labāk atalgotiem un ka valsts dienestu reformai būs nepieciešama labāka IT iekārtu izmantošana, apmācība un resursu racionalizēšana; uzskata, ka īpaša uzmanība jāpievērš arī pārvaldības uzlabošanai;

12. norāda, ka Austrumu partnerības valstis ar piemērotu politiku var piesaistīt vairāk ĀTI un ĀTI ar lielāku vērtību; apstiprina, ka vairāk ĀTI palīdzētu sasniegt valstu nacionālos attīstības mērķus un ilgtspējīgas attīstības mērķus, veicinot darbvietu radīšanu, tehnoloģijas nodošanu, eksportu, ilgtspējīgu izaugsmi un cīņu pret nabadzību; norāda, ka ĀTI ar lielāku vērtību uzlabotu infrastruktūras attīstību, nozaru diversifikāciju, kā arī izglītības sistēmas;

13. uzsver, ka pārredzami ĀTI varētu palīdzēt mazināt neoficiālās ekonomikas īpatsvaru un nozīmi Austrumu partnerības valstīs, tādējādi palīdzot cīnīties pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, organizēto noziedzību un korupciju;

14. apgalvo, ka darbvietu radīšana, izmantojot ĀTI, varētu būt izdevīga jauniešu bezdarba mazināšanā; uzskata arī, ka, sasaistot ĀTI ar aktīva darba tirgus politiku un pievēršot uzmanību attiecīgajām prasmēm izglītībā un apmācībā, ĀTI varētu palīdzēt mazināt jauniešu bezdarbnieku vai zemu atalgotu absolventu skaitu tādās nozarēs, kurās nepieciešams kvalificēts darbaspēks;

15. uzsver, ka sieviešu darījumdarbības veicināšana varētu būt efektīvs līdzeklis ekonomikas izaugsmes stimulēšanai, bezdarba mazināšanai, iekļautības un dzimumu līdztiesības veicināšanai un sociālās nelīdzsvarotības mazināšanai;

16. uzsver MVU nozīmi Austrumu partnerības valstu ekonomikā; apgalvo, ka ieguldījumi MVU sniedz labāko iespēju ilgtspējīgas izaugsmes nodrošināšanai, bezdarba novēršanai un tirdzniecības veicināšanai starp Austrumu partnerības valstīm un ES; mudina ES un tās dalībvalstis, kā arī Austrumu partnerības valstis sadarboties, lai Austrumu partnerības valstīs piesaistītu vairāk ĀTI mazajiem un vidējiem uzņēmumiem;

17. apzinās, ka Austrumu partnerības valstis arī varēs labāk pārskatīt savu nodokļu bāzi, kas savukārt nodrošinās finansējumu dzīves līmeņa uzlabošanai un ar laiku mazinās atkarību no starptautiskās palīdzības un naudas pārvedumiem; uzskata, ka galu galā tas ļautu Austrumu partnerības valstīm pievērsties progresīvākai nodokļu sistēmai ar mērķi mazināt nevienlīdzību un sociālās plaisas sabiedrībā;

18. atzīst, ka, lai gan viens no Austrumu partnerības valstu mērķiem ir saņemt vairāk ĀTI, paļaujoties uz kvalificētu darbaspēku, partnervalstīm ir jāveic papildu pasākumi, lai uzlabotu konkrētas savu iedzīvotāju profesionālās prasmes; norāda, ka, lai gan ĀTI var palīdzēt šajā procesā dažādos veidos, tie nevar aizstāt valstu izglītības sistēmu nozīmi spēcīgai ekonomikai nepieciešamo prasmju nodrošināšanā, par ko atbild valdības;

19. aicina veikt lielus ieguldījumus Austrumu partnerības valstu infrastruktūrā, darbaspēka prasmēs un ekonomikas attīstībā, neaprobežojoties tikai ar vietējo valsts vai privāto sektoru spēju uzlabošanu;

20. mudina Austrumu partnerības valstu iestādes izstrādāt stimulu kopumu darbvietu radīšanai, lai piesaistītu ĀTI, ar mērķi ievērojami palielināt privātā sektora nozīmi darbvietu radīšanā;

21. mudina noteikt īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa prioritātes un stratēģiskos mērķus, neaizmirstot, ka EKP mērķim jābūt diferencētas pieejas izveidei, lai veicinātu ieguldījumu piesaisti; uzsver, ka, nosakot savu pieeju, ES ir jāņem vērā savas un attiecīgo atsevišķo valstu intereses un prioritātes, kā arī to attīstības līmenis, pienācīgi ievērojot sabiedrības intereses un centienus, politiskos mērķus un ģeopolitisko vidi;

22. mudina ES, ja nepieciešams, savas attiecības ar Austrumu partnerības valstīm koncentrēt uz kopīgām interesēm un īpašiem ieguvumiem, jo īpaši ekonomikas attīstības un ĀTI piesaistes jomā; mudina ES arī palīdzēt Austrumu partnerības valstīm paātrināt ar to rūpniecības politikas reformu saistīto darbu, kas varētu ietekmēt pāreju uz konkurētspējīgu ekonomiku, kura balstīta uz zināšanām;

23. aicina ar ES saistītās Austrumu partnerības valstu iestādes un iestādes, kas noslēgušas visaptverošus un pastiprinātus partnerības nolīgumus ar ES, paātrināt savu tiesību aktu tuvināšanu ES tiesību aktiem saistībā ar ieguldījumu vides uzlabošanu, kā noteikts to attiecīgajos nolīgumos;

24. aicina Komisiju palielināt atbalstu un palīdzību to Austrumu partnerības valstu spēju veidošanā, kas iesaistītas ieguldījumu apstākļus ietekmējošu pasākumu īstenošanā;

25. aicina Komisiju un ES dalībvalstu iestādes palīdzēt Austrumu partnerības valstīm izstrādāt valstu plānus ĀTI piesaistei;

26. aicina uzraudzīt ieguldījumu kvalitāti, kā arī novērtēt un noteikt ilgtermiņa ieguldījumu atlases pasākumus; aicina arī pienācīgi izskatīt jebkādus problemātiskus rezultātus saistībā ar ieguldījumu uzraudzību;

27. aicina Austrumu partnerības valstu parlamentus paātrināt valsts ekonomikas tiesību aktu saskaņošanu ar *acquis communautaire* un atbalsta pasākumus, ko valstu parlamenti veikuši, lai ieviestu ar padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības zonu saistītas reformas, pieņemot attiecīgus ieteikumus; mudina izveidot daudzpusējas darba grupas, lai tās varētu palīdzēt viena otrai regulējuma tuvināšanas procesā visā ES *acquis* saistībā ar tirdzniecību un ieguldījumiem;

28. aicina ES dalībvalstis un Austrumu partnerības valstis uzlabot sadarbību cīņā pret klimata pārmaiņām, jo īpaši saskaņā ar *COP 21*; mudina sadarboties jomā, kas saistīta ar resursu ziņā efektīvām un mazemisiju tehnoloģijām, jo īpaši to nodošanu un inovāciju, lai ĀTI piesaistīšanas procesā palielinātu valstu ekonomikas pielāgošanās spēju; uzsver pētniecības un inovācijas vispārējo nozīmi konkurētspējas, ražīguma, ilgtspējas un darbvietu radīšanas uzlabošanā; norāda uz ES mērķi līdz 2020. gadam ieguldīt pētniecībā un attīstībā 3 % no tās IKP;

29. uzsver, ka Austrumu partnerības valstīm ir svarīgi stiprināt diplomātijas nozīmi politikas un programmu veicināšanā, kā arī dalīties ar gūto pieredzi un paraugpraksi saistībā ar ĀTI piesaisti;

30. uzsver sakaru politikas nozīmi, nepieciešamību Austrumu partnerības valstu iedzīvotājiem pierādīt reformu sniegtos ieguvumus un tādējādi nepieciešamību vēl vairāk stiprināt stratēģisko sakaru centienus;

31. atbalsta ES, Austrumu partnerības valstu un starptautisko un reģionālo organizāciju, tostarp finanšu iestāžu, banku un līdzekļu devēju atsevišķās valstīs, veicinātās paraugprakses īstenošanu ĀTI atbalstam;

32. mudina ES dalībvalstis veidot spēcīgākas divpusējās un daudzpusējās saiknes ar Austrumu partnerības valstīm un aktīvi iesaistīties pārejas palīdzības un tehniskā atbalsta sniegšanā, spēju veidošanā un pieredzes apmaiņā, lai veicinātu ĀTI, kā arī palielinātu izpratni par iespējām, ko sniedz padziļināta un visaptveroša brīvās tirdzniecības zona;

33. atzīst, ka daudzas problēmas, ar kurām saskaras Austrumu partnerības valstis, ir kopīgas; tādējādi mudina stiprināt sadarbību un uz nākotni vērstu politisko dialogu starp Austrumu partnerības valstīm, lai risinātu kopīgas problēmas un veicinātu ieguldījumus;

34. mudina veikt pasākumus, lai novērstu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un nodrošinātu pārredzamību un sociālo atbildību attiecībā uz ārvalstu ieguldījumiem;

35. uzdod līdzpriekšsēdētājiem šo rezolūciju nosūtīt Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, Eiropas Padomei, Eiropas Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Eiropas kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu komisāram, Eiropas Ārējās darbības dienestam un ES dalībvalstu un Austrumeiropas partnervalstu valdībām un parlamentiem.

Euronest parlamentārās asamblejas rezolūcija par energoefektivitātes attīstību un enerģijas ilgtspēju ES un Austrumeiropas partnervalstīs

(2018/C 343/03)

EURONEST PARLAMENTĀRĀ ASAMBLEJA,

— ņemot vērā *Euronest* parlamentārās asamblejas 2011. gada 3. maija dibināšanas aktu,

— ņemot vērā Komisijas 2016. gada 30. novembra paziņojumu "Paātrināt inovāciju tīras enerģijas jomā" (COM(2016) 763),

— ņemot vērā Kopīgo deklarāciju, ko pieņēma 2015. gada 21. un 22. maijā Austrumu partnerības samitā Rīgā,

— ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) un tai pievienoto Kioto protokolu,

— ņemot vērā Parīzes nolīgumu un Pušu konferences, kas notika Parīzē no 2015. gada 30. novembra līdz 11. decembrim, Lēmumu 1/CP.21,

— ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu, kuru Eiropas Savienība ratificējusi un kura līgumslēdzējas puses ir arī Austrumu partnerības valstis,

— ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības samitā 2015. gada 25. septembrī pieņemto Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, jo īpaši ANO 2003. gada ilgtspējīgas attīstības 7. mērķi "Cenas ziņā pieejama un tīra enerģija" un 13. mērķi "Rīcība klimata politikas jomā",

— ņemot vērā *Euronest* parlamentārās asamblejas 2016. gada 22. marta rezolūciju "Par politikas izstrādi attiecībā uz nekonvencionālo gāzi un potenciālo ietekmi uz ES un Austrumeiropas partnervalstu energotirgiem" un 2017. gada 1. novembra rezolūciju "Par sadarbības enerģētikas jomā veicināšanu Austrumu partnerības ietvaros, ceļā uz 2015. gada Parīzes klimata nolīguma īstenošanu",

— ņemot vērā asociācijas nolīgumus starp ES, no vienas puses, un Gruziju, Moldovu un Ukrainu, no otras puses, jo īpaši noteikumus par sadarbību enerģētikas jomā,

— ņemot vērā Nolīgumu (Visaptverošu un pastiprinātu partnerības nolīgumu – *CEPA* – starp ES un Armēniju), kas parakstīts 2017. gada 24. novembrī un ko Armēnija ratificējusi, jo īpaši noteikumus par sadarbību enerģētikas jomā,

— ņemot vērā Višegrādas grupas ārlietu ministru pēc 2017. gada 12. aprīļa tikšanās Varšavā pieņemto kopīgo paziņojumu par Austrumu partnerību, kurā izteikta iespēja ieinteresētajām Austrumu partnerības valstīm nākotnē pievienoties ES,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2016. gada 6. oktobra rezolūciju par Parīzes nolīguma īstenošanu un 2016. gada ANO Klimata pārmaiņu konferenci Marrākešā,

— ņemot vērā ES dalībvalstu un Austrumeiropas partnerības valstu vides ministru 2016. gada 18. oktobra deklarāciju par vidi un klimata pārmaiņām Austrumu partnerībā,

— ņemot vērā 2016. gada 30. novembra Komisijas tiesību aktu kopumu "Tīra enerģija visiem Eiropas iedzīvotājiem",

— ņemot vērā Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta 2016. gada 15. decembra kopējo darba dokumentu "Austrumu partnerība – pievēršot uzmanību galvenajām prioritātēm un sasniedzamajiem rezultātiem",

— ņemot vērā Direktīvu 2012/27/ES (Energoefektivitātes direktīvu) un tās pārskatīšanu 2016. gadā,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK,

— ņemot vērā Direktīvu 2010/31/ES (Ēku energoefektivitātes direktīvu) un tās pārskatīšanu 2016. gadā,

— ņemot vērā dokumentu "Austrumu partnerība – 20 mērķpasākumi 2020. gadam" un Armēnijas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Gruzijas, Moldovas un Ukrainas valsts stratēģijas dokumentus enerģētikas jomā laikposmam līdz 2020. un līdz 2030. gadam,

— ņemot vērā Austrumeiropas energoefektivitātes un vides partnerības (*E5P*) izveidi 2009. gadā,

— ņemot vērā Austrumu partnerības Tehniskās palīdzības ieguldījumu fonda izveidi 2010. gadā,

— ņemot vērā ES kaimiņattiecību politikas ieguldījumu mehānisma izveidi 2008. gadā,

— ņemot vērā programmu "ES enerģētikai" (*EU4Energy*),

— ņemot vērā Starptautiskās Enerģētikas aģentūras 2017. gada ziņojumu par energoefektivitāti,

— ņemot vērā Kopenhāgenas Energoefektivitātes centra 2015. gada ziņojumu "Energoefektivitātes iniciatīvu un iespēju paātrināšana Austrumeiropas, Kaukāza un Āzijas valstīs",

— ņemot vērā Enerģētikas kopienas sekretariāta 2017. gadā publicēto "Gada īstenošanas ziņojumu",

A. tā kā pieprasījums pēc enerģijas pasaulē pieaug tādā tempā, kas ir salīdzināms ar iedzīvotāju skaita pieaugumu, cilvēku darbības un tehnoloģiju attīstību, tādējādi pastiprinot globālo konkurenci attiecībā uz fosilā kurināmā resursiem; tā kā tas apdraud mūsu energoefektivitāti un enerģijas ilgtspēju;

B. tā kā transporta nozares energopatēriņš veido vienu trešdaļu no ES energopatēriņa un tādēļ šai nozarei ir būtiska nozīme pārejā uz jauniem enerģijas risinājumiem un uz mazoglekļa sabiedrību;

C. tā kā 193 valstis Apvienoto Nāciju Organizācijas Klimata pārmaiņu konferencē 2015. gadā parakstīja Parīzes nolīgumu; tā kā šis pasaules mēroga nolīgums nosaka mērķus un mehānismus un paredz saistošus valsts pienākumus, lai reaģētu uz klimata pārmaiņām; tā kā ES, parakstot šo nolīgumu, apņēmās līdz 2030. gadam samazināt iekšzemes siltumnīcefekta gāzu emisijas par vismaz 40 % salīdzinājumā ar 1990. gadu; tā kā Parīzes nolīgums stājās spēkā 2015. gada 4. novembrī; tā kā, lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķus, ir nepieciešams emisiju daudzuma straujāks samazinājums;

D. tā kā, lai panāktu emisiju daudzuma straujāku samazinājumu, Parīzes nolīguma pusēm ir jārisina jautājums par to enerģētikas sistēmu oglekļa intensitāti un jāīsteno vērienīgas stratēģijas, lai pasaules ekonomikā virzītu pāreju uz zemu oglekļa dioksīda emisiju tirgiem;

E. tā kā energoefektivitāte ir galvenais faktors, lai nodrošinātu drošu, uzticamu, pieejamu un ilgtspējīgu energosistēmu nākotnē. Tas ir energoresurss, kas katrai valstij ir pieejams pārpilnībā, un tas ir ātrākais un lētākais veids, kā risināt energoapgādes drošības, vides un ekonomikas problēmas;

F. tā kā energoefektivitātei ir potenciāls, lai atbalstītu ekonomisko izaugsmi, veicinātu sociālo attīstību, sekmētu vides ilgtspēju, nodrošinātu energosistēmas drošību un palīdzētu radīt labklājību, jaunas darbavietas, uzņēmumu ienākumus, ietaupīt energoresursus, novērst piesārņojumu, īstenot valstu neatkarību enerģētikas jomā, efektīvāk patērējot energoresursus un izmantojot videi draudzīgas elektriskās iekārtas; tā kā uzlabota energoefektivitāte var palīdzēt mazināt enerģētisko nabadzību, nodrošinot enerģiju par pieņemamāku cenu;

G. tā kā 2015. gada Rīgas Austrumu partnerības samita dalībnieki atkārtoti pauda nodomu padziļināt turpmāko divpusējo un daudzpusējo sadarbību klimata pārmaiņu un enerģētikas jomā; tā kā saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību politikas pārskatīšanu 2015. gada novembrī ES un Austrumeiropas partnervalstis ir pievērsušas lielāku uzmanību energoapgādes drošībai, energoefektivitātei, enerģijas ilgtspējai un pasākumiem klimata jomā;

H. tā kā sagaidāms, ka energopatēriņš Austrumeiropas reģionā palielināsies ar ātrumu, kas pārsniedz ES vidējo rādītāju, jo tas atbilst reģiona ekonomiskās un sociālās attīstības vispārējai tendencei; tā kā energoefektivitātes potenciāls joprojām ir milzīgs;

I. tā kā tādēļ gan ES, gan Austrumeiropas partnervalstu ekonomiskajās, sabiedrības un vides interesēs ir samazināt oglekļa dioksīda emisijas no fosilā kurināmā, lai attīstītu alternatīvus un izmaksu ziņā efektīvus energoresursus un palielinātu energoefektivitāti;

J. tā kā ES ir izstrādājusi direktīvas, lai nodrošinātu drošu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu enerģētiku; tā kā ES ir noteikusi mērķus, proti, samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, un pašlaik nosaka mērķus, lai palielinātu atjaunojamo energoresursu īpatsvaru ES patērētās enerģijas apjomā un uzlabotu energoefektivitāti vismaz par 30 % salīdzinājumā ar prognozēm 2030. gadam; tā kā energoefektivitāte ir ilgtspējīgas ekonomikas un ES un Austrumu partnerības valstu būvniecības nozares virzītājspēks;

K. tā kā pēdējo gadu laikā ir pastiprinājies Austrumu partnerības ietvaros notiekošais dialogs par reģionālo enerģētikas politiku, aptverot tādus jautājumus kā enerģijas tirgu konverģence, energoapgādes avotu un tranzīta ceļu dažādošana, ilgtspējīgu energoresursu un kopīgām un reģionālām interesēm atbilstošas infrastruktūras attīstīšana;

L. tā kā energotaupības un energoefektivitātes pasākumi un plašāka atjaunojamo energoresursu izmantošana palīdzētu samazināt arī dažāda veida enerģētisko atkarību, tostarp atkarību no finansējuma, tehnoloģijām vai izmantotās degvielas kodolenerģijas un fosilā kurināmā nozarēs, stratēģiskas enerģētikas infrastruktūras iegādes un īpašumtiesībām, kā arī no neuzticamu trešo personu investīcijām enerģētikas projektos ES un Austrumeiropas partnervalstīs;

M. tā kā Austrumeiropas partnervalstis ir iesaistījušās politikas un tiesiskā regulējuma pieņemšanā un īstenošanā attiecībā uz atjaunojamiem energoresursiem un energoefektivitāti;

N. tā kā 2013. gadā Armēnija, Gruzija un Moldova pievienojās Austrumeiropas energoefektivitātes un vides partnerībai (*E5P*), kuru sākotnēji izveidoja ar Ukrainu un kuras mērķis ir veicināt energoefektivitāti un investīcijas vides jomā Austrumu partnerības valstīs;

O. tā kā starptautiskajām finanšu iestādēm joprojām ir liela nozīme to valsts līdzekļu un aizdevumu piesaistīšanā, kas paredzēti investīcijām ilgtspējīgā enerģijas izmantošanā un atjaunojamo energoresursu attīstībā;

P. tā kā ES un Austrumeiropas partnervalstīm, veidojot atbilstošu politiku, ir jāņem vērā to ekonomikas un enerģētikas nozaru vispārējā konkurētspēja, lai noteiktu saistības attiecībā uz energoefektivitāti rūpniecības nozarēs, attīstītu atjaunojamos energoresursus un integrētu tos valsts energoresursu struktūrā,

Darbību saskaņotība

1. atzinīgi vērtē Parīzes nolīguma pušu viedokli, ka klimata pārmaiņas rada draudus mieram un stabilitātei, pasaules ekonomiskajai labklājībai, nabadzības samazināšanai un ilgtspējīgai attīstībai; atzinīgi vērtē pušu apņemšanos kolektīvi rīkoties, lai ierobežotu pasaules vidējās temperatūras pieaugumu krietni zem 2 °C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un izvairītos no būtiskas negatīvas ietekmes uz klimatu;

2. pauž gandarījumu par visu ES dalībvalstu un Austrumeiropas partnervalstu apņemšanos attiecībā uz Parīzes nolīgumu; pieņem zināšanai iecerētos nacionāli noteiktos devumus (INND), kurus iesniegušas ES dalībvalstis un partnervalstis un kuru mērķis ir samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju; mudina ES dalībvalstu un partnervalstu valdības pielāgot to INND Parīzes nolīguma prasībām un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem 2030. gadam; norāda uz to, cik svarīgi ir valstu enerģētikas un klimata pārmaiņu jomas plāni programmu izstrādē, lai nodrošinātu atbilstību saistībām, kas noteiktas iepriekš minētajā regulējumā; uzsver, ka Austrumu partnerības valstu kopīgajās interesēs ir stiprināt divpusējo un daudzpusējo sadarbību enerģētikas jomā, lai sasniegtu klimata politikas mērķus;

3. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, ar ko izveido satvaru, lai paātrinātu ES inovācijas tīras enerģijas jomā; uzsver, ka inovācijām enerģētikas jomā nepieciešams tiesiskais regulējums un finansēšanas sistēma, kas saskaņota ar ES Enerģētikas ceļvedi 2050. gadam un Parīzes nolīgumā noteiktajām saistībām un kas veicina visu energoresursu efektīvu un ilgtspējīgu izmantošanu, tādējādi panākot enerģijas ietaupījumus un plašākus ieguvumus, tostarp tādās jomās kā veselība, drošība un gaisa un ūdens kvalitāte, vienlaikus nodrošinot rūpniecības konkurētspēju, energoapgādes drošību, kā arī visaptverošu reakciju uz vides problēmām; atzīst, ka regulējums ES inovāciju paātrināšanai tīras enerģijas jomā ir neatņemama daļa no plašāka tiesību aktu priekšlikumu kopuma "Tīra enerģija visiem Eiropas iedzīvotājiem" un tāpēc tam būtu jāpastiprina dažādi tā elementi, Savienības saistības saskaņā ar Parīzes nolīgumu un plašāki enerģētikas savienības tiesību akti un principi, jo īpaši tie, kas iekļauti 2030. gada klimata un enerģētikas politikas satvarā un 2050. gada ceļvedī;

4. uzskata, ka Parīzes nolīgumā noteikto mērķu sasniegšanai būs vajadzīgas apjomīgas un strukturālas pārmaiņas pušu ekonomikās un energosistēmās, tostarp būs pakāpeniski jāpāriet uz lielāku enerģijas avotu dažādību, veicinot ilgtspējīgus energoresursus un energoefektivitātes uzlabošanu visās nozarēs, tostarp transporta un būvniecības nozarē;

5. uzsver energotaupības un energoefektivitātes pasākumu nozīmi ES un jo īpaši Austrumu partnerības (AP) valstu energoapgādes drošībai; norāda, ka kopumā AP valstu ekonomikas ir trīskārt energointensīvākas nekā vidēji atsevišķa ES dalībvalsts, un uzsver, ka šīs atšķirības mazināšana ir vienīgais efektīvākais veids, kā samazināt attiecīgo AP valstu energoatkarību no trešām valstīm;

6. atzīst, ka sekmīga enerģētikas inovāciju ieviešana ir daudzdimensionāls uzdevums, kurā iesaistītas ES un Austrumu partnerības valstis; uzsver, ka šā uzdevuma īstenošanā ir jāiesaistās visām ieinteresētajām personām, iedzīvotājiem, akadēmiskajām aprindām, pētniecības un tehnoloģiju organizācijām, MVU, jaunuzņēmumiem, enerģētikas un būvniecības uzņēmumiem, mobilitātes nodrošinātājiem, pakalpojumu sniedzējiem, iekārtu ražotājiem, IT un telekomunikāciju uzņēmumiem, finanšu iestādēm, Savienības, valstu, reģionālajām un vietējām pārvaldes iestādēm, atjaunojamās enerģijas kopienām, NVO, izglītotājiem un sabiedriskās domas veidotājiem; uzsver tādu jaunu uzņēmējdarbības modeļu vērtību, kuri izmanto inovatīvas digitālās tehnoloģijas, lai cita starpā optimizētu tīras enerģijas pašražošanu, uzglabāšanu, apmaiņu un pašpatēriņu uz vietas un palielinātu piekļuvi atjaunojamiem energoresursiem, tostarp mājsaimniecībām, kuras skar enerģētiskā nabadzība;

7. uzsver, cik svarīgi ir attīstīt atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas un uzlabot energoefektivitāti, samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas visās enerģētikas nozarēs, tādējādi veicinot Parīzes nolīguma pušu individuālo saistību izpildi; uzskata, ka šīm politikas jomām ir izšķirīga nozīme ekonomikas izaugsmē un nodarbinātībā; aicina Eiropas Komisiju un valsts iestādes ES un Austrumu partnerības valstīs atbalstīt integrētu kopīgu pasākumu sistēmu, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu izmantošanu un energoefektivitāti; uzsver, ka šajos pasākumos būtu jāiekļauj stimuli enerģijas ietaupījumiem visās tautsaimniecības nozarēs, tostarp būvniecībā un transportā; tāpat aicina atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes politiku integrēt visās jomās, kas saistītas ar enerģijas ražošanu, transportēšanu, izplatīšanu un uzglabāšanu;

8. aicina ES un Austrumu partnerības valstis stiprināt reģionālo sadarbību un veicināt enerģijas tīklu modernizāciju; norāda, ka to var panākt, attīstot un atbalstot viedtīklus, kā arī izbūvējot jaunas starpsavienojumu un pārrobežu infrastruktūras; uzsver, ka šie ieguldījumi ir jāpapildina ar pasākumiem, kas veicinātu attieksmes maiņu, energotaupību un patērētāju atbalstu; norāda, ka ir svarīgi, lai šie pasākumi uzsvērtu priekšrocības, ko sniedz pāreja no fosilā kurināmā uz atjaunojamiem energoresursiem, jo īpaši tādās nozarēs kā siltumapgāde; uzsver arī to, cik svarīgi ir attīstīt spēcīgu interneta tīklu, lai atbalstītu viedtīklu darbību, kā arī nodrošinātu kritisko infrastruktūru kiberdrošību;

9. uzsver reģionālo un vietējo pašvaldību būtisko nozīmi energoefektivitātes pasākumu īstenošanā; uzsver nepieciešamību atbalstīt šīs pašvaldības un palielināt to kompetenci un zinātību šajā jomā; uzsver nepieciešamību izveidot un popularizēt Austrumu partnervalstu pašvaldību partnerības ar ES pašvaldībām, kas īsteno paraugpraksi;

10. uzsver, ka energoresursu un piegādes ceļu dažādošana, tostarp reversās plūsmas gāzes piegādes ceļu izveide, ir izšķiroši svarīga energoapgādes drošībai ES dalībvalstīs un Austrumeiropas partnervalstīs, kā arī to spējai izpildīt saistības attiecībā uz energoefektivitātes politiku;

11. norāda, ka jauniem ceļiem nevajadzētu radīt lielāku atkarību no dominējošiem gāzes piegādātājiem vai apdraudēt reģionālo energoapgādes drošību un ES enerģētikas savienības stratēģiju; uzsver, ka visām jaunajām cauruļvadu infrastruktūras jūras un sauszemes daļām ir jāatbilst attiecīgo ES tiesību aktu vides noteikumiem un galvenajiem principiem; norāda, ka *Nord Stream 2* zemūdens cauruļvada būvniecība negatīvi ietekmēs energopiegādes diversifikācijas galveno mērķi un tādējādi apdraudēs izredzes izveidot efektīvu enerģijas ekosistēmu;

12. atzinīgi vērtē gāzes cauruļvada starpsavienojumu un reversās plūsmas izveidi un attīstību Dienvidu gāzes koridorā un tā paplašināšanu, lai iekļautu papildu gāzes resursus no Turkmenistānas; atzinīgi vērtē arī jaunās iekārtas, kas nodrošina sašķidrinātās dabasgāzes eksportu vai importu, tostarp dabasgāzes ieguvi no tradicionāliem un netradicionāliem avotiem; norāda uz to, cik svarīga ir sadarbība starp ES un Austrumeiropas partnervalstīm gāzes piegādes, jo īpaši dabasgāzes reversās plūsmas jaudas, nodrošināšanā no Ungārijas, Polijas un Slovākijas uz Ukrainu un no Rumānijas uz Moldovu;

13. atzinīgi vērtē gāzes cauruļvada starpsavienojumu un reversās plūsmas izveidi un attīstību Dienvidu gāzes koridorā, kā arī jaunās iekārtas, kas nodrošina sašķidrinātās dabasgāzes eksportu vai importu, tostarp dabasgāzes ieguvi no tradicionāliem un netradicionāliem avotiem; norāda uz to, cik svarīga ir sadarbība starp ES un Austrumeiropas partnervalstīm gāzes piegādes, jo īpaši dabasgāzes reversās plūsmas jaudas, nodrošināšanā no Ungārijas, Polijas un Slovākijas uz Ukrainu un no Rumānijas uz Moldovu;

14. atbalsta uz tirgu vērstu enerģētikas politiku, atklātu un godīgu konkurenci starp enerģijas piegādātājiem un tirgus pārredzamību; norāda, ka ES enerģētikas savienība paredz izveidot Eiropas mēroga enerģijas tirgu, kurā Austrumu

partnerības valstīm ir būtiska nozīme; mudina Komisiju un Austrumu partnerības valstu iestādes regulāri pārskatīt tirgus noteikumus un ierosināt pielāgojumus, lai radītu labvēlīgāku vidi investīcijām atjaunojamos energoresursos, reaģētu uz tirgus nepilnībām un sekmētu energoefektivitāti; uzsver, cik svarīgi ir radīt stimulus, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus enerģētikas nozarē un likvidētu enerģijas tirgu kropļojošās subsīdijas tradicionālo energoresursu ražošanai;

15. uzsver nepieciešamību nodrošināt pievilcīgu uzņēmējdarbības vidi un atbilstošu tiesisko regulējumu, lai mudinātu privāto sektoru investēt atjaunojamos energoresursos, no tiem iegūtās enerģijas pārvades infrastruktūrā un pārrobežu tirdzniecībā;

16. uzsver ēku energoefektivitātes nozīmi un potenciālu, kā arī to, cik svarīgi ir renovēt energoneefektīvas ēkas ES un Austrumu partnervalstīs, lai maksimāli palielinātu šādu ēku energoefektivitāti;

17. aicina to partnervalstu iestādes, kas ir asociētas ar ES, paātrināt tiesību aktu tuvināšanu ES klimata pārmaiņu un enerģētikas tiesību aktiem, kā noteikts asociācijas nolīgumos; šajā sakarā uzsver, cik svarīga ir sadarbība ar Enerģētikas kopienu, Komisiju un ES dalībvalstīm, lai radītu juridiskus, institucionālus, finansiālus, ekonomiskus un tehnoloģiskus priekšnoteikumus nolūkā nodrošināt pakāpenisku un sociāli pieņemamu pāreju uz mazoglekļa attīstību; atzinīgi vērtē Enerģētikas kopienas neseno paplašināšanos, iekļaujot Gruziju, un vienlaikus uzsver nepieciešamību pilnībā ievērot tās dalības noteikumus; atzinīgi vērtē Baltkrievijas pieteikumu uz novērotājas statusu šajā organizācijā;

18. konstatē, ka tīras enerģijas pētniecība, izstrāde un inovācija lielā mērā ir atkarīga no stabila tirgus un no tiesiskā regulējuma paredzamības un noteiktības, kam nepieciešams vērienīgs un izpildāms ilgtermiņa politikas redzējums, tostarp ar enerģētiku un klimatu saistīti mērķi un saistības, pastāvīgi mērķtiecīgi stimuli un ilgtermiņa pašu kapitāls, lai radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus tehnoloģijām, tādējādi veicinot inovāciju, atvieglojot energoapgādi, samazinot šķēršļus ienākšanai tirgū un atvieglojot tīras enerģijas inovāciju, lai sasniegtu kritisko masu, kas nepieciešama izvēršanai tirgū; uzsver, ka lielāka prioritāte jāpiešķir sistēmiskai inovācijai enerģētikas jomā, kā arī izglītības un uzņēmējdarbības sekmēšanai, jo inovāciju virza ne tikai tehnoloģijas; uzsver, ka šajā sistēmiskajā pieejā vajadzētu efektīvi integrēt dažādus pieejamos vai vēl izstrādājamos risinājumus, jo īpaši attiecībā uz energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu integrāciju; mudina izmantot Eiropas tehnoloģiju un inovāciju platformas, lai palīdzētu konstatēt perspektīvas inovācijas tīras enerģijas jomā, kurām būtu jāsniedz mērķtiecīgs atbalsts;

19. uzsver, ka pētniecība un inovācijas, ko īsteno privātais sektors un jo īpaši MVU, ir svarīgi faktori, kas veicina tīras enerģijas izmantošanu, energoefektivitāti, enerģētisko ilgtspēju, kā arī darbvietu izveidi, izaugsmi un ieguldījumus ES un Austrumu partnerības valstīs; uzsver nepieciešamību pielāgot MVU finansējumu to vajadzībām; uzskata – lai pārvaldītu sekmīgu pāreju uz ilgtspējīgu dekarbonizētu ekonomiku, ir jānodrošina, ka darba tirgi var pienācīgi reaģēt uz novatorisku tīras enerģijas sistēmu jaunajām prasībām, vienlaikus ņemot vērā pareizas un taisnīgas pārejas nepieciešamību;

20. uzskata, ka attiecīgās informācijas iekļaušana integrētos valstu plānos enerģētikas un klimata jomā varētu veicināt energoefektivitāti; šajā saistībā uzsver, cik svarīgi ir sekmēt paraugprakses un informācijas apmaiņu, kā arī racionalizēt noteikumus par dalību enerģētikas inovāciju programmās attiecībā uz visām organizācijām, uzņēmumiem, universitātēm un institūtiem gan no ES, gan no AP valstīm;

21. uzsver, ka ir vēl vairāk jāpastiprina kopīgo pētījumu finansējums, kas tiek piešķirts enerģētikas nozarei, kā arī jāracionalizē enerģijas inovācijas citu sabiedrības problēmu risināšanā;

22. joprojām pauž bažas par pastāvošo finanšu instrumentu lielo skaitu un sarežģītību un uzsver, ka ir jāpanāk labāka saskaņotība starp attiecīgajiem fondiem, kas ir izveidoti tīras enerģijas projektu atbalstam; aicina Komisiju vienkāršot piekļuvi un palielināt budžetu, tostarp novirzot nelielu daļu no fosilā kurināmā tiešajām subsīdijām, lai veicinātu un paātrinātu ilgtspējīgu attīstību;

23. mudina ES un AP valstis enerģētikā un citās saistītās nozarēs pastiprināt centienus atbalstīt inovācijas attiecībā uz ilgtspējīgu izejvielu ieguvi, uzlabotu produktu konstrukciju, otrreizēju pārstrādi, atkārtotu izmantošanu un esošo metālu un materiālu kaskādes veida izmantošanu aprites ekonomikas un energotaupības kontekstā;

24. uzsver ES un AP valstu ieinteresētību apzināt un apkarot birokrātiju, korupciju un negodīgu tirgus praksi, ņemot vērā šo faktoru negatīvo ietekmi revolucionāro jauno tehnoloģiju agrīnajā posmā;

25. aicina ES un AP valstis palielināt centienus, lai atbalstītu un saskaņotu izglītību akadēmiskajās jomās, kas saistītas ar energoefektivitāti; uzsver, ka izglītība ir ļoti svarīga, lai atbalstītu inovācijas un ilgtspējīgu attīstību;

26. atzīst nepieciešamību nodrošināt sistēmisku izglītību un līdzdalības sistēmas, kas izstrādātas, lai ļautu sabiedrībai pilnībā iesaistīties enerģētikas sistēmas pārveidošanā un dotu iespēju visu vecumu Eiropas iedzīvotājiem no informētības un izpratnes pakāpeniski pāriet uz aktīvu līdzdalību un pilnvērtīgu iespēju izmantošanu; aicina ES un AP valstis veicināt iedzīvotāju līdzdalību ar enerģiju saistītos pasākumos, cita starpā izmantojot izpratnes veicināšanas kampaņas, visaptverošu un pieejamu informāciju; uzsver nepieciešamību paredzēt atbilstīgus profesionālās pārkvalificēšanās pasākumus, lai nodrošinātu sociāli pieņemamu pāreju uz mazoglekļa ekonomiku;

27. uzskata, ka pilsētu teritorijās papildus ēku dekarbonizācijas un renovācijas vajadzībām pastāv bažas par zaļajām zonām; iesaka piešķirt prioritāti pilsētu zaļo zonu iekļaušanai attīstības plānā, ņemot vērā to izzušanas neatgriezeniskumu;

28. uzskata, ka transporta nozarei ir milzīgs potenciāls, lai būtiski ietekmētu enerģētikas pārkārtošanu, un mudina ES un AP valstis atbalstīt un sekmēt mazemisiju mobilitāti;

Daudzpusējā sadarbība un programmu panākumi

29. atzinīgi vērtē Armēnijas pieņemtos grozījumus likumā par enerģijas ietaupījumu un atjaunojamajiem energoresursiem, kā arī plānu līdz 2020. gadam sasniegt no atjaunojamiem resursiem ražotas elektrības 30 % īpatsvaru; uzsver potenciālu uzlabot ēkās un apkurei izmantotās enerģijas efektivitāti;

30. atzinīgi vērtē Azerbaidžānas centienus pieņemt jaunus tiesību aktus, kā arī aizstāt tehnoloģijas un iekārtas ar modernām; stingri atbalsta jaunās programmas, kas paredzētas, lai līdz 2020. gadam palielinātu energoefektivitāti, kā arī atbalsta Alternatīvo un atjaunojamo energoresursu valsts aģentūras izveidi ar mērķi saskaņot energoefektivitāti; uzsver nepieciešamību veicināt energoefektivitātes institūta darbību un uzlabot ēku efektivitāti;

31. atbalsta valdības pieaugošo līdzdalību energoefektivitātes veicināšanā, jo īpaši attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielināšanu enerģētikas struktūrā un enerģijas patēriņa samazināšanu; tomēr atkārtoti aicina ES un Baltkrievijas iestādes par prioritāti noteikt Astravjecas atomelektrostacijas (Baltkrievija) drošību un panākt, lai progress ES un Baltkrievijas attiecībās būtu atkarīgs no tā, vai Baltkrievija palielina atklātumu un sadarbību, kā arī nodrošina pilnīgu atbilstību starptautiskajiem standartiem kodoldrošības un vides aizsardzības jomā;

32. pilnībā atbalsta Gruzijas saistības attiecībā uz energoefektivitāti; atzinīgi vērtē tās pievienošanos Enerģētikas kopienai 2017. gadā; atzinīgi vērtē intensīvo darbu, kas tiek veikts, lai izstrādātu un pabeigtu tiesību aktu projektus par enerģētiku, energoefektivitāti, energoefektivitātes marķēšanu, energoefektivitāti ēkās un atjaunojamo energoresursu veicināšanu, kā arī rīcības plānus energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā;

33. uzsver, cik svarīga ir Moldovas Republikas Nacionālās Enerģētikas stratēģijas 2030. gadam atjaunināšana 2017. gadā, paredzot līdz 2020. gadam samazināt enerģijas intensitāti par 10 % un enerģijas patēriņu ēkās par 20 %; atzinīgi vērtē ES finansētā "Enerģijas un biomasas projekta" sekmīgo īstenošanu, kas palīdzēja palielināt atjaunojamo energoresursu ražošanu; uzsver, ka ir svarīgi pieņemt energoefektivitātes tiesību aktus, ar kuriem transponē ES Energoefektivitātes direktīvu (2012/27/ES); uzsver nepieciešamību izstrādāt valsts plānu ēku energoefektivitātes sekmēšanai, ņemot vērā ārējos un iekšējos faktorus klimata jomā;

34. atzinīgi vērtē Gruzijas mērķi līdz 2030. gadam par 25 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas salīdzinājumā ar ierastās darbības scenāriju, tādējādi sniedzot ieguldījumu iecerētajos nacionāli noteiktajos devumos saskaņā ar Parīzes nolīgumu;

35. atzinīgi vērtē AP valstu centienus dažādot to energoresursus; atzinīgi vērtē ievērojamo darbu, ko Ukraina ir veikusi, lai samazinātu tās ekonomikas un infrastruktūras ļoti augsto energointensitāti, cita starpā Ukrainas pieņemto likumu par Nacionālo enerģētikas un komunālo pakalpojumu regulēšanas komisiju, tādējādi veicinot neatkarīga regulatora izveidi Ukrainas enerģētikas tirgū atbilstīgi ES standartiem; atzinīgi vērtē Ukrainas panākto progresu energoefektivitātes jomā, jo īpaši pieņemto likumu par Energoefektivitātes fondu un citus attiecīgus tiesību aktus, kas ļauj Ukrainas Energoefektivitātes fondam darboties kopš 2018. gada sākuma ar daļēju ES finansējumu; atzinīgi vērtē uzsākto nošķiršanas procesu saskaņā ar ES Trešo enerģētikas paketi; atzinīgi vērtē 2017. gada augustā pieņemto Ukrainas jauno Enerģētikas stratēģiju līdz 2035. gadam ("Drošība, energoefektivitāte, konkurētspēja"), kurā ir definēts viss liela mēroga reformu komplekss enerģētikas nozarē, jauni atjaunojamās enerģijas mērķi, kā arī mērķis līdz 2030. gadam uz pusi samazināt ekonomikas energointensitāti; uzsver nepieciešamību vietējā līmenī īstenot tādus energoefektivitātes projektus, kas sniegtu labumu vietējām kopienām;

36. atzinīgi vērtē Austrumeiropas energoefektivitātes un vides partnerības *EU4Energy* paplašināšanu uz visām Austrumeiropas partnervalstīm ar mērķi paātrināt energoefektivitātes projektu īstenošanu, uzlabot likumdošanas un normatīvo vidi un atbalstīt sadarbību infrastruktūras projektos; aicina dalīties ar pieredzi un paraugpraksi, kas gūta veiksmīgi īstenotos energoefektivitātes projektos, piemēram, ES finansētajā "Enerģētikas un biomasas projektā" Moldovā un/vai Gruzijas un Ukrainas īstenotajos pasākumos, kuru mērķis ir palielināt energoefektivitāti mājsaimniecībās; stingri atbalsta saistības, kas noteiktas Austrumu partnerības valstu pilsētu mēru paktā (*CoM East*), kurš apvieno vietējās un reģionālās pašvaldības, kas strādā pie klimata un enerģētikas jomas mērķu īstenošanas; uzsver citu ES finansētu projektu, tādu kā *Clima East* projektu kopums, nozīmi, jo to mērķis ir nodrošināt partneriem iespēju panākt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu;

37. atzinīgi vērtē faktu, ka saskaņā ar 2015. gada Pasaules enerģijas produktivitātes un ekonomiskās labklājības indeksu Azerbaidžāna ir ierindota 28. vietā pasaules energoefektivitātes indeksā; atzinīgi vērtē Azerbaidžānas energoefektivitātes rādītāju ikgadējos uzlabojumus par 12,8 %, kas ir visstraujākais enerģijas produktivitātes uzlabojums pasaulē;

38. atzinīgi vērtē Azerbaidžānas mērķi līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisiju par 30 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, tādējādi sniedzot ieguldījumu iecerētajos nacionāli noteiktajos devumos;

39. atzinīgi vērtē *SOCAR* dalību Pasaules Bankas iniciatīvā *Zero Routine Flaring by 2030*;

40. uzdod līdzpriekšsēdētājiem šo rezolūciju nosūtīt Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei un Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Eiropas kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu komisāram, Eiropas Ārējās darbības dienestam, ES dalībvalstu un Austrumeiropas partnervalstu valdībām un parlamentiem.

Euronest parlamentārās asamblejas rezolūcija par neoficiāla un nedeklarēta darba novēršanu un sociālā nodrošinājuma uzlabošanu darba ņēmējiem Eiropas Savienībā un Austrumu partnerības valstīs

(2018/C 343/04)

EURONEST PARLAMENTĀRĀ ASAMBLEJA,

— ņemot vērā asociācijas nolīgumus (*AA*) starp Eiropas Savienību un attiecīgi Moldovu, Gruziju un Ukrainu un Visaptverošo un pastiprināto partnerības nolīgumu (*CEPA*) ar Armēniju, kā arī jo īpaši šo nolīgumu nodaļas par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību un par nodarbinātību, sociālo politiku un vienlīdzīgām iespējām,

— ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES), jo īpaši tā preambulu, kā arī 3. un 6. pantu,

— ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), jo īpaši tā 6., 9., 145., 151., 152., 153., 154., 156., 159. un 168. pantu,

— ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,

— ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,

— ņemot vērā 1996. gada 3. maija Eiropas Sociālo hartu, jo īpaši tās I sadaļu un II sadaļas 3. pantu,

— ņemot vērā 1964. gada Eiropas Sociālā nodrošinājuma kodeksu un 1990. gada pārskatīto kodeksu,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu ([1]) un Eiropas Konvenciju par sociālo nodrošinājumu (ETS Nr. 078),

— ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāra proklamēšanu 2017. gada novembrī un Eiropas Parlamenta 2017. gada 19. janvāra rezolūciju par Eiropas sociālo tiesību pīlāru ([2]),

— ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Konvenciju un ieteikumus Nr. 81, Nr. 102, Nr. 129, Nr. 155, Nr. 187, Nr. 197, Nr. 202 un Nr. 204, kā arī tās programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai,

— ņemot vērā Austrumu partnerības samita 2017. gada 24. novembrī pieņemto kopīgo deklarāciju un 20 mērķus, kas jāsasniedz līdz 2020. gadam, kā arī pieņemto un deklarācijai pievienoto pārskatīto struktūru,

A. tā kā saskaņā ar LES 3. pantu Eiropas Savienība strādā pie Eiropas ilgtspējīgas attīstības, cenšoties panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, kā arī vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu; tā kā ES proklamēja Eiropas sociālo tiesību pīlāru, reaģējot uz pieaugošajiem sarežģījumiem sociālā nodrošinājuma un ES iedzīvotāju aizsardzības jomā; tā kā ir pieņemts ES sociālais *acquis*, kas balstās uz dažādiem valsts, ES un starptautiskiem tiesību instrumentiem, jo īpaši SDO un Eiropas Padomes konvencijām, kuras parasti aptver tiesības, kas pamatā saistītas ar darba līgumiem, darba apstākļiem vai labklājības pieejamību;

B. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ir noteiktas tiesības, kas ir sevišķi būtiskas darba ņēmējiem, kuri pārvietojas ES iekšienē vai uz to, jo sevišķi cilvēka cieņa (1. pants), verdzības un piespiedu darba aizliegums (5. pants), brīvība izvēlēties profesiju un tiesības strādāt (15. pants), diskriminācijas aizliegums (21. pants), tiesības uz informāciju un konsultācijām (27. pants), tiesības uz kolektīvām sarunām un rīcību (28. pants), tiesības izmantot darbā iekārtošanas pakalpojumu (29. pants), aizstāvība nepamatotas atlaišanas gadījumā (30. pants), godīgi un taisnīgi darba apstākļi (31. pants), bērnu darba aizliegšana un strādājošu jauniešu aizsardzība (32. pants), sociālais nodrošinājums un sociālā palīdzība (34. pants), tiesības uz veselības aizsardzību (35. pants) un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu (47. pants);

C. tā kā nav saistoša mehānisma pārrobežu sadarbībai starp ES dalībvalstu attiecīgajām iestādēm, lai risinātu ar nedeklarētu darbu saistītus jautājumus; tā kā 2016. gada maijā izveidoja Eiropas platformu nedeklarēta darba novēršanai (turpmāk – "*UDW* platforma"), lai apmainītos ar paraugpraksi un informāciju par šo jautājumu, kā arī lai sekmētu dalībvalstu sadarbību;

([1]) OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.
([2]) Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0010.

D. tā kā Komisija ir ierosinājusi jaunu direktīvu par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem;

E. tā kā Komisija ir iesniegusi priekšlikumu Padomes ieteikumam par darba ņēmēju un pašnodarbināto piekļuvi sociālajai aizsardzībai;

F. tā kā Komisija ir paziņojusi, ka izveidos Eiropas Darba iestādi, lai panāktu ES noteikumu par darba ņēmēju mobilitāti izpildi; tā kā tā ir arī informējusi par plāniem ieviest Eiropas sociālā nodrošinājuma numuru;

G. tā kā Eiropas kaimiņattiecību politikai, jo īpaši padziļinātajām un visaptverošajām brīvās tirdzniecības zonām (*DCFTA*) ar Gruziju, Moldovas Republiku un Ukrainu, un bezvīzu ceļošanas režīmam ir plaša ietekme uz darba tirgu un darba ņēmēju sociālajiem apstākļiem gan ES dalībvalstīs, gan Austrumu partnerības (*EaP*) valstīs; tā kā pārrobežu darījumdarbības vajadzībām ir nepieciešama valstu darba uzraudzības un izpildes panākšanas struktūru sadarbība, lai nodrošinātu spēkā esošo tiesību aktu īstenošanu;

H. tā kā bezdarbs, korupcija un slikta pārvaldība, kā arī vardarbīgi konflikti ES kaimiņvalstīs liek cilvēkiem pamest savas mājvietas un meklēt darbu, kur vien iespējams, tostarp ārvalstīs; tā kā bēgļi un imigranti ir vairāk pakļauti nedeklarēta darba riskam bez sociālās aizsardzības un nereti ir nodarbināti nekvalificētā darbā; tā kā bēgļi un imigranti, jo īpaši sievietes, veido neaizsargātākās grupas darba tirgū un sabiedrībā kopumā;

I. tā kā sociālās sekas, kas izrietējušas no globālās finanšu un ekonomikas krīzes un pārveides procesiem ES dalībvalstīs un *EaP* valstīs, ir bijušas ļoti plašas, izpaužoties kā jauniešu un ilgtermiņa bezdarbs, kā arī pieaugoša nevienlīdzība un nabadzība; tā kā šie notikumi, kas nereti ir stingras ekonomiskās politikas sekas, ir izraisījuši vairākas izmaiņas ES dalībvalstu un kaimiņvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmās, tādējādi pazeminot standartus, arī veselības aprūpes un pensiju jomās; tā kā darba kodeksa reformas ir izraisījušas ierobežojumu atcelšanu un liberalizāciju, bet nav samazinājušas neoficiālās ekonomikas apjomu;

J. tā kā nedeklarētam darbam bieži vien ir pārrobežu dimensija; tā kā nedeklarēta darba raksturs dažādās valstīs var izpausties atšķirīgi atkarībā no ekonomiskajiem, administratīvajiem un sociālajiem apstākļiem; tā kā katrā valstī atšķiras valsts tiesību akti nedeklarēta darba jomā un valsts līmenī izmantotās definīcijas; tā kā nedeklarēta darba novēršanas pasākumi tādējādi būtu jāizstrādā, ņemot vērā minētās atšķirības;

K. tā kā iespēja atrast nedeklarētu darbu ir galvenais veicinošais faktors, kas motivē nelegālu imigrāciju; tā kā iedzīvotāji ar neatbilstīgu vai neregulētu statusu, uz kuriem parasti neattiecas sociālā nodrošinājuma sistēma, nereti saņem nedeklarēta darba piedāvājumus apstākļos, kas ir sociāli nepieņemami un pārkāpj veselības un drošības noteikumus vai valsts koplīgumus;

L. tā kā darba tirgi un sabiedrība attīstās gan ES dalībvalstīs, gan *EaP* valstīs un tā kā digitālā revolūcija, darba modeļu pārmaiņas un demogrāfiskā attīstība rada lielus izaicinājumus, kas darba tirgum nozīmē gan sarežģījumus, gan iespējas;

M. tā kā, neraugoties uz to, ka saskaņā ar ES un ES dalībvalstu tiesību aktiem nopietni darbaspēka ekspluatācijas veidi ir kriminālnoziegums, ir gadījumi, kuros ekspluatācija mājsaimniecības darbā tiek uzskatīta par pieņemamu, piemēram, tīrīšanas darbu un bērnu vai vecu cilvēku aprūpē;

Vispārīgas piezīmes

1. uzsver, ka cīņa pret nedeklarētu darbu un pasākumi sociālā nodrošinājuma garantēšanai ir nozīmīgs kopīgs uzdevums ES dalībvalstīm un *EaP* valstīm, tādēļ uz to vajadzētu attiecināt kopīgus centienus un sadarbību;

2. atzīst, ka nedeklarēts darbs ir uzdevums, kura risināšana ir sarežģīta un darbietilpīga, jo sevišķi valstīm, kas saskaras ar sarežģītiem sociāli ekonomiskiem apstākļiem, kurus raksturo augsts bezdarba līmenis, plaša nabadzība un sociālā atstumtība, vāja darījumdarbības vide un fiskālās telpas trūkums; tomēr uzsver, ka nedeklarēts darbs izraisa nopietnas sekas sabiedrībās kopumā, tostarp izraisot ieņēmumu zaudējumus valstu nodokļu iestādēm, iedragājot sociālās labklājības finansējumu un tā izmaksāšanu, radot nestabilus darba apstākļus un sistēmiskus riskus saistībā ar darba ņēmēju pamattiesību pārkāpumiem, kopīgas pārstāvības trūkumu un negodīgu konkurenci uzņēmumu starpā; tādēļ uzsver, ka ir vajadzīgas saskaņotas un integrētas valsts stratēģijas un starptautiskā sadarbība, lai sekmētu pāreju no neoficiālās uz oficiālo ekonomiku;

3. tādēļ pauž nožēlu par to, ka līdz šim Austrumu partnerības politika nav tikusi vērsta uz sarežģīto jautājumu kopumu, kas saistīts ar nedeklarētu darbu, pāreju no neoficiālās uz oficiālo ekonomiku un darbu un darba ņēmēju sociālo nodrošinājumu;

4. norāda, ka tāda valsts pārvalde un tiesu sistēma, kurai iedzīvotāji var uzticēties, demotivē nedeklarētu darbu; tādēļ uzsver, ka pārejā no neoficiālās uz oficiālo ekonomiku izšķiroša nozīme ir tiesiskumam, labai pārvaldībai un korupcijas izskaušanai;

5. pauž bažas par jauniešu bezdarba līmeni un par to jauniešu skaitu, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*) ES un *EaP* valstīs, kā arī par jauniešu skaitu, kurš iesaistīts ēnu ekonomikā; uzsver, ka tieši jaunieši nodrošina valsts kultūras, ekonomikas un sociālā mantojuma ieviešanu nākotnē un ka tādēļ būtu jāpiešķir prioritāte darbvietu radīšanai jauniešiem, kā arī pasākumiem, kas mudina nedeklarēta darba darītājus pārietu uz deklarēto ekonomiku; norāda, ka nākamajā ES daudzgadu finanšu shēmā (DFS) un Eiropas kaimiņattiecību instrumenta (EKI) pēctecī būtu jāparedz lielāks atbalsts jauniešu nodarbinātībai oficiālajā ekonomikā, izmantojot labo praksi, kas izstrādāta Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas ietvaros;

6. mudina izstrādāt sistēmu, saskaņā ar ko ES varētu atzīt *EaP* valstīs iegūtu kvalifikāciju;

7. atkārtoti norāda, ka publiskajā iepirkumā un starptautisku finanšu iestāžu (Pasaules Bankas, Starptautiskās Finanšu korporācijas, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas un Eiropas Investīciju bankas) aizdevumu izsniegšanā ir svarīgi piemērot nulles iecietības politiku attiecībā uz nedeklarētu darbu, tostarp apakšlīgumos un piegādes ķēdēs;

Īstermiņa pasākumi

8. aicina ES dalībvalstis un *EaP* valstis vairot sabiedrības informētību par steidzamo nepieciešamību rīkoties un palielināt centienus, lai novērstu nedeklarētu darbu, tostarp organizējot sabiedrības informētības vairošanas kampaņas sadarbībā ar sociālajiem partneriem; aicina Komisiju atbalstīt ES dalībvalstis un *EaP* valstis, nodrošinot efektīvu informācijas sniegšanu par nedeklarēta darba ietekmi uz darba ņēmējiem, uzņēmumiem un sabiedrību un par darba ņēmēju tiesībām, kas izriet no starptautiskajām darba tiesībām, kuras noteiktas SDO konvencijās, tostarp sūdzību iesniegšanas un apelācijas procedūrām; uzsver nepieciešamību vairot plašākas sabiedrības informētību par to, ka nedeklarēta darba darītāji var tikt pakļauti smagai ekspluatācijai, un nepieciešamību sekmēt nulles iecietību attiecībā pret šādu darba ņēmēju ekspluatāciju, tostarp pret viņu ekspluatāciju privātās mājsaimniecībās;

9. mudina ES dalībvalstis un *EaP* valstis, kuras vēl nav ratificējušas attiecīgās SDO konvencijas un ieteikumus, tostarp Nr. 94 (Darba tiesību klauzulas (valsts iepirkuma līgumi)), Nr. 102 (Sociālais nodrošinājums (minimālie standarti)), Nr. 144 (Trīspusējas konsultācijas), Nr. 155 (Darba drošība un veselība) un tās 2002. gada protokolu, Nr. 167 (Darba drošība un veselības aizsardzība celtniecībā), Nr. 177 (Darbu mājās), Nr. 184 (Drošība un veselības aizsardzība lauksaimniecības nozarē), Nr. 187 (Stimulējošs pamats drošībai un veselības aizsardzībai darbā), Nr. 189 (Mājsaimniecībās nodarbinātās personas), Nr. 202 (Sociālās aizsardzības minimums), Nr. 204 (Pāreja no neformālas uz formālu ekonomiku) un Nr. 205 (Nodarbinātība un pienācīgs darbs mieram un izturētspējai), to darīt un sekmēt to īstenošanu praksē;

10. uzskata, ka lielāks uzsvars būtu jāliek uz tādu noteikumu īstenošanu, kas saistīti ar ES un *EaP* divpusējo nolīgumu nodaļām "tirdzniecība un ilgtspējīga attīstība" un "nodarbinātība, sociālā politika un vienlīdzīgas iespējas"; aicina Komisiju gada īstenošanas ziņojumos sniegt plašu informāciju par attiecīgo noteikumu īstenošanu atbilstīgi *AA*/*DCFTA* ar Moldovu, Gruziju un Ukrainu, kā arī par progresu ES un Armēnijas *CEPA* attiecīgo noteikumu īstenošanā pēc tā ratificēšanas;

11. aicina *EaP* daudzpusējās struktūras ietvaros izveidot iestāžu sadarbības mehānismu, lai novērstu nedeklarētu darbu; iesaka Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorātā izveidot daudzpusēju (apakš)platformu, kas varētu konsultēt *EaP* struktūras, tostarp Platformu 2, par tirdzniecības un ekonomiskās sadarbības sociālajiem un darba aspektiem;

12. uzskata, ka, sekojot *UDW* platformas piemēram, varētu izveidot mehānismu, balstoties uz paraugpraksi un uzlabotu datu apkopošanu; norāda, ka šādam mehānismam vajadzētu nodrošināt satvaru, uz kura pamata novērtēt faktorus, raksturlielumus, cēloņus un apstākļus, kas saistīti ar neoficiālu un nedeklarētu darbu un sliktiem darba apstākļiem valsts un pārrobežu kontekstā, un apmainīties ar paraugpraksi par to, kā uzlabot darba ņēmēju sociālo nodrošinājumu un veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un sociālo aizsardzību visiem;

13. aicina dalībvalstis un *EaP* valstis slēgt divpusējus nolīgumus par datu apmaiņu un administratīvo sadarbību saistībā ar pārrobežu nedeklarētu darbu; uzsver, ka ir jāizstrādā praktiski līdzekļi, lai apkarotu organizētus pārrobežu nedeklarēta darba veidus un tīklus;

14. atzinīgi vērtē Eiropas sociālo tiesību pīlāra pieņemšanu; aicina ES dalībvalstis un *EaP* valstis nākamajā augsta līmeņa sanāksmē apspriest, kā pielāgot Austrumu partnerības politiku, ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, un izstrādāt kopīgu satvaru, lai analizētu sociālo pamattiesību īstenošanu, atsaucei izmantojot Eiropas sociālo tiesību pīlāra 20 principus un rezultātu pārskatu sociālajā jomā, un ilgtermiņa mērķi panākt *EaP* valstu atbilstību šiem 20 principiem;

15. uzskata, ka izveidotā *UDW* platforma varētu palīdzēt paplašināt sadarbību, piesaistot ekspertus gan no ES, gan *EaP* valstīm; aicina ES izskatīt iespēju izveidot mehānismu, kas ļautu trešām valstīm piedalīties *UDW* platformas darbībās un gūt labumu no tām;

16. aicina ļaut *EaP* valstīm piedalīties nodarbinātības un pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšanas programmās;

17. uzsver, ka darba inspekcijām ir svarīga nozīme, aizsargājot darba ņēmēju tiesības, nodrošinot veselību un drošību darba vietā un cīnoties pret nedrošu darba vidi, novēršot nodarbinātības aizsardzības noteikumu pārkāpumus un veicinot taisnīgu un sociāli atbildīgu ekonomikas izaugsmi, tādējādi palīdzot nodrošināt, ka algas un sociālās apdrošināšanas iemaksas tiek faktiski samaksātas, palielinot nodokļu un sociālās apdrošināšanas ieņēmumus un garantējot sociālā nodrošinājuma pieejamību darba ņēmējiem attiecībā uz slimību, nelaimes gadījumu darbā un pensiju; nosoda to, ka stingras ekonomikas politikas un pārejas procesu dēļ darba inspekcijas ir novājinātas vai pat likvidētas; jo īpaši aicina *EaP* valstis mainīt šīs tendences virzienu un nodrošināt valsts darba inspekcijām adekvātu finansējumu, personālu un apmācību; aicina Komisiju atbalstīt pārrobežu apmācību un cita veida sadarbību valstu darba inspekciju starpā;

18. norāda uz sociālo partneru svarīgo nozīmi, apkarojot nedeklarētu darbu daudzās ES dalībvalstīs; uzsver nepieciešamību stiprināt sociālo dialogu un apspriešanos ar sociālajiem partneriem *EaP* valstīs, lai tos iesaistītu darba apstākļu, darba standartu un sociālās aizsardzības uzlabošanā;

19. iesaka valstu iestādēm ES dalībvalstīs sekmēt iekšzemes alianses pret nedeklarētu darbu vairāk skartajās jomās, piemēram, būvniecības, transporta, tūrisma un lauksaimniecības jomā;

20. uzsver arodbiedrību lielo nozīmi nedeklarēta darba apkarošanā un nedeklarētu darba ņēmēju aizsardzībā, jo arodbiedrības parasti ir pirmās struktūras, kas saņem informāciju par problemātiskām, krāpnieciskām, ļaunprātīgām vai nelikumīgām situācijām; ar bažām norāda uz sarežģījumiem, ar ko arodbiedrības saskaras *EaP* valstīs, proti, sākot ar pulcēšanās un biedrošanās brīvības ierobežojumiem līdz šķēršļiem veikt sociālo dialogu; aicina ES dalībvalstis un *EaP* valstis nodrošināt nosacījumus, kas nepieciešami, lai arodbiedrības varētu strādāt, un aicina Eiropas Komisiju turpināt sniegt tām atbalstu;

21. mudina uzņēmumu kopienas pārstāvjus ES un *EaP* valstīs uzņemties korporatīvo sociālo atbildību, cīnoties pret nedeklarētu darbu, tostarp piegādes ķēdēs; atgādina viņiem, ka nedeklarēts darbs tirgū rada negodīgu konkurenci;

22. atzinīgi vērtē darba grupas Nr. 5 "Sociālās un nodarbinātības politikas virzieni un sociālais dialogs" Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības forumā; ierosina šai darba grupai piedalīties notiekošajās apspriedēs par nedeklarētu darbu, uzsverot pilsoniskās sabiedrības nozīmi;

23. aicina ES daļu no palīdzības, ko sniedz *EaP* valstīm un ko nodrošinās DFS finanšu instrumenti pēc 2020. gada, paredzēt šim sarežģītajam jautājumu kopumam, ietverot atbalstu darba inspekciju sistēmu institucionālajai attīstībai, un sociālā dialoga un sociālo partneru spēju stiprināšanai, tostarp nozaru līmenī, kā arī pilsoniskajam dialogam un pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbam kopumā;

Ilgtermiņa pasākumi

24. uzsver, ka pārejai no neoficiālās uz oficiālo ekonomiku vajadzētu būt daļai no plašākas ilgtermiņa stratēģijas, lai uzlabotu strukturētu darbvietu radīšanu, darbvietu kvalitāti un piekļuvi nodarbinātībai, cīnītos pret darbaspēka segmentāciju, apkarotu korupciju, nodrošinātu fiskālās un sociālās iemaksas, izstrādātu vai paplašinātu visaptverošu sociālās apdrošināšanas segumu un nodrošinātu universālu sociālās aizsardzības minimumu saskaņā ar SDO Ieteikumu Nr. 202;

25. uzsver, ka pieredze liecina, ka pāreju no nedeklarēta uz deklarētu darbu sekmīgi veicina gan pilnvaru nodrošināšana iestādēm atbilstības panākšanai spēkā esošajiem tiesību aktiem, gan stimuli, piemēram, ienākuma nodokļa atvieglojumi un subsīdiju shēmas, kas vērstas uz darbvietu legalizēšanu; aicina ES dalībvalstis un *EaP* valstis izstrādāt ilgtermiņa ceļvedi ar pārbaudāmiem kritērijiem;

26. mudina *EaP* valstis pilnveidot valstu spēju novērst un apkarot nedeklarētu darbu, plaši iesaistot ieinteresētās personas, tostarp sociālos partnerus un NVO;

27. uzsver, ka nedeklarēta darba pievilcību var efektīvi samazināt, izstrādājot pārredzamas nodokļu un valsts sociālās aizsardzības sistēmas, kas ir pieejamas un pievilcīgas; aicina ES dalībvalstis un *EaP* valstis izstrādāt valsts līmeņa stratēģijas, kas vērstas uz visaptverošu sociālā nodrošinājuma sistēmu izveidi saskaņā ar SDO Ieteikumu Nr. 202 par sociālās aizsardzības minimumu un Konvenciju Nr. 102 par sociālo nodrošinājumu, lai paplašinātu segumu, iekļaujot iedzīvotājus, uz kuriem tās pašreiz neattiecas un kuri iesaistīti neoficiālajā ekonomikā, kā arī lai atbilstīgi risinātu nedeklarēta darba jautājumu;

28. mudina ES dalībvalstis un *EaP* valstis slēgt divpusējus nolīgumus, jo īpaši to valstu gadījumā, kuras saskaras ar emigrācijas un imigrācijas plūsmu tendenci, kas galu galā noved pie nedeklarēta darba;

29. aicina dalībvalstis un *EaP* izstrādāt kopīgu satvaru sociālā nodrošinājuma koordinēšanai, lai aizsargātu mobilu darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma tiesības;

30. uzdod līdzpriekšsēdētājiem šo rezolūciju nosūtīt Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Eiropas Ārējās darbības dienestam, kā arī dalībvalstu un Austrumu partnerības valstu valdībām un parlamentiem.

Euronest parlamentārās asamblejas rezolūcija par Krievijā politieslodzītajiem Ukrainas pilsoņiem, īpaši *Oleg Sentsov*

(2018/C 343/05)

EURONEST PARLAMENTĀRĀ ASAMBLEJA,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par Krieviju, īpaši 2018. gada 14. jūnija rezolūciju par Krieviju, jo īpaši politieslodzītā *Oleg Sentsov* lietu, un 2017. gada 16. marta rezolūciju par Krievijā ieslodzītajiem Ukrainas pilsoņiem un stāvokli Krimā,

— ņemot vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) runaspersonas 2018. gada 25. maija paziņojumu par vairākiem aizturēšanas gadījumiem nelikumīgi anektētajās Krimas un Sevastopoles teritorijās un gadījumiem, kad aizturētās personas ir no šīm teritorijām,

— ņemot vērā viedokļu apmaiņu par Krieviju Ārlietu padomē 2018. gada 16. aprīlī,

— ņemot vērā Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 5. pantu un Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 7. pantu, kuros noteikts, ka nevienu nedrīkst pakļaut spīdzināšanai vai nežēlīgai, necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodiem, un ņemot vērā, ka Krievijas Federācija ir abu minēto dokumentu līgumslēdzēja puse,

— ņemot vērā Ženēvas Konvenciju par civiliedzīvotāju aizsardzību kara laikā,

A. tā kā Krievijā un okupētajā Krimā ir vairāk nekā 70 politieslodzīto;

B. tā kā Ukrainas režisors *Oleg Sentsov*, kurš protestēja pret Krievijas nelikumīgo Krimas pussalas aneksiju, tika arestēts 2014. gada maijā saistībā ar iespējamām darbībām Krimā; tā kā pret viņu vērsās kā pret Krievijas pilsoni, lai gan viņam ir Ukrainas pilsonība;

C. tā kā cilvēktiesību aizstāvji un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, jo īpaši Krimas tatāri, ir saskārušies ar draudiem, iebiedēšanu un arestiem;

D. tā kā daudzi ieslodzītie un aizturētie cietumos tiek turēti skarbos un necilvēcīgos apstākļos, kas rada fiziskus un psiholoģiskus riskus viņu veselībai; tā kā ir tādi ieslodzītie, kuriem nepieciešama steidzama medicīniska palīdzība un ārstēšana,

1. prasa, lai Krievijas iestādes nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvo *Oleg Sentsov* un visus pārējos Krievijā un Krimas pussalā nelikumīgi aizturētos Ukrainas pilsoņus; atgādina, ka pašlaik Krievijā un okupētajā Krimā kopumā ir vairāk nekā 70 ([1]) politieslodzīto no Ukrainas;

2. pauž nožēlu, ka vēl vienam šajā lietā apsūdzētajam, *Oleksandr Kolchenko*, ir piespriests 10 gadu ilgs cietumsods;

3. norāda, ka no 19. marta badastreiku ir pieteicis vēl viens nelikumīgi aizturēts Ukrainas pilsonis – *Volodymyr Balukh*;

4. pauž nopietnas bažas, ka daudzi Ukrainas politieslodzītie, piemēram, *Mykola Karpiyuk*, *Volodymyr Prysych*, *Oleksiy Chirniy* un *Yevhen Panov*, ir tikuši smagi spīdzināti;

5. uzsver, ka pret ieslodzītajiem ir jāizturas atbilstīgi starptautiskajiem standartiem un ka visiem aizturētajiem ir jānodrošina juridiskās palīdzības pieejamība, tikšanās ar ģimenes locekļiem un diplomātiskajiem pārstāvjiem, kā arī medicīniskā aprūpe;

6. uzsver, ka Krievijas iestādes kā *de facto* okupētājvara, kas īsteno faktisku kontroli pār Krimu, ir pilnībā atbildīgas par Krimas pilsoņu aizsardzību pret patvaļīgiem tiesu iestāžu vai administratīviem pasākumiem un ka šis statuss uzliek tām pienākumu ievērot starptautiskās humanitārās tiesības, lai pussalā nodrošinātu cilvēktiesību aizsardzību;

([1]) Politieslodzīto saraksts (nepilnīgs): *Teimur Abdullaiev, Uzeir Abdullaiev, Taliat Abdurakhmanov, Rustem Abiltarov, Zevri Abseitov, Muslim Aliiev, Refat Alimov, Kiazim Ametov, Ernes Ametov, Ali Asanov, Marlen Asanov, Volodymyr Balukh, Ali Bariev, Enver Bekirov, Memet Belialov, Oleksii Bessarabov, Rustem Vaitov, Resul Velilyaev, Valentyn Vygovskii, Pavlo Hryb, Mykola Dadeu, Konstatin Davydenko, Bekir Dehermendzhi, Mustafa Dehermendzhi, Emil Dzhemadenov, Arsen Dzhepparov, Dmitrii Dolgopolov, Volodymyr Dudka, Andriy Zakhtei, Ruslan Zeitullaiev, Server Zekiriaiev, Timur Ibragimov, Rustem Ismailov, Yevgenii Karakashev, Mykola Karpiuk, Stanislav Klykh, Andriy Kolomiiets, Oleksandr Kolchenko, Oleksandr Kostenko, Emir-Usein Kuku, Hennadii Limeshko, Serhii Litvinov, Enver Mamutov, Nariman Memedeminov, Remzi Memetov, Emil Minasov, Igor Movenko, Seiran Muradosilov, Seiran Mustafaiev, Server Mustafaiev, Yevhen Panov, Nuri Primov, Volodymyr Prisich, Ismail Ramazanov, Fevzi Sagandzhi, Ferat Saifullaiev, Aider Saledinov, Seiran Saliiev, Enver Seitosmanov, Oleg Sentsov, Oleksii Sizonovich, Vadym Siruk, Edem Smailov, Oleksandr Steshenko, Oleksii Stohniy, Renat Suleimanov, Anna Sukhonosova, Roman Sushchenko, Roman Temovsky, Ruslan Ametov, Asan Chapukh, Oleksii Chimii, Hlib Shablii, Mykola Shiptur, Dmytro Shtyblikov, Oleksandr Shumkov, Viktor Shur.*

7. nosoda Krievijas starptautisko tiesību pārkāpumus okupētajā Krimā, tostarp Krievijas tiesību aktu izpildi, vērienīgo Krimas pussalas militarizāciju, kas apdraud reģionālo drošību, un masveida un sistemātiskos cilvēktiesību pārkāpumus Krimā, kas galvenokārt vērsti pret etniskajiem ukraiņiem un Krimas tatāriem;

8. mudina Krieviju nodrošināt beznosacījumu un netraucētu piekļuvi starptautiskajiem cilvēktiesību novērotājiem un uzraudzības misijām; aicina starptautiskās organizācijas, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizāciju, Eiropas Padomi un Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju, ciešāk uzraudzīt cilvēktiesību situāciju Krimā un veikt attiecīgus pasākumus;

9. aicina Padomi un ES dalībvalstis stingri un vienoti saglabāt apņemšanos ievērot Krievijai noteiktās sankcijas, par kurām panākta vienošanās, un tās pagarināt, kā arī apsvērt mērķtiecīgus pasākumus pret personām, kuras atbildīgas par politieslodzīto aizturēšanu un notiesāšanu;

10. uzsver, ka ir svarīgi, lai Eiropas Savienības delegācija Krievijā un ES dalībvalstu vēstniecības uzraudzītu tiesvedību pret cilvēktiesību aizstāvjiem;

11. atkārtoti aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos un EĀDD nodrošināt, ka visi gadījumi, kuros personas apsūdzētas politisku iemeslu dēļ, tiek izskatīti ES un Krievijas cilvēktiesību apspriedēs, kad tās atsāksies, un ka Krievijas pārstāvjiem šajās apspriedēs tiek oficiāli pieprasīts atbildēt par katru atsevišķu gadījumu, un ziņot Parlamentam par viedokļu apmaiņu ar Krievijas iestādēm;

12. aicina ES nākt klajā ar paziņojumu, kurā nosoda cilvēktiesību pārkāpumus Krievijā un centienus tos noslēpt, par aizsegu izmantojot *FIFA* Pasaules kausa izcīņu futbolā;

13. uzdod priekšsēdētājiem šo rezolūciju nosūtīt Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Padomei, Komisijai, dalībvalstu un Austrumu partnerības valstu valdībām un parlamentiem, Eiropas Padomei, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijai un Krievijas Federācijas prezidentam, valdībai un parlamentam.

Euronest parlamentārās asamblejas rezolūcija par visaptveroša un pastiprināta partnerības nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Armēnijas Republiku, no otras puses, ratifikācijas paātrināšanu ES dalībvalstu parlamentos

(2018/C 343/06)

EURONEST PARLAMENTĀRĀ ASAMBLEJA,

— ņemot vērā 2011. gada 3. maija *Euronest* parlamentārās asamblejas dibināšanas aktu,

— ņemot vērā Austrumu partnerības 2017. gada 24. novembra augstākā līmeņa sanāksmē Briselē pieņemto kopīgo deklarāciju un iepriekšējās deklarācijas,

— ņemot vērā Visaptverošu un pastiprinātu partnerības nolīgumu (*CEPA*) starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Armēnijas Republiku, no otras puses,

— ņemot vērā ES un Armēnijas partnerības prioritātes, kas parakstītas 2018. gada 21. februārī Briselē,

— ņemot vērā *Euronest* parlamentārās asamblejas Prezidija paziņojumu Austrumu partnerības 2017. gada 24. novembra augstākā līmeņa sanāksmē,

— ņemot vērā 2017. gada 9. jūnija kopējo darba dokumentu *Eastern Partnership – 20 Deliverables for 2020: focusing on key priorities and tangible result* ("Austrumu partnerība – 20 mērķpasākumi 2020. gadam, pievēršot uzmanību galvenajām prioritātēm un taustāmiem ieguvumiem") (SWD(2017) 300),

A. tā kā, pieņemot kopīgo deklarāciju Austrumu partnerības 2017. gada 24. novembra augstākā līmeņa sanāksmē Briselē, sanāksmes dalībnieki atzinīgi novērtēja šīs sanāksmes laikā veikto *CEPA* noslēgšanu starp Eiropas Savienību un Armēniju;

B. tā kā *CEPA* noslēgšana starp Eiropas Savienību un Armēniju Austrumu partnerības 2017. gada 24. novembra augstākā līmeņa sanāksmē Briselē deva iespēju Eiropas Savienībai un Armēnijai ciešāk sadarboties, lai risinātu aktuālās problēmas;

C. tā kā Armēnija atkārtoti apstiprināja savu apņemšanos iesaistīties šajā stratēģiskajā un vērienīgajā partnerībā ar Eiropas Savienību, kuras pamatā ir kopējas vērtības, abpusējas intereses un abpusēja sapratne, līdzdalība un kopīga atbildība, diferenciācija un abpusēja pārskatatbildība un kura ciešāk vieno Austrumeiropas partnervalstis un Eiropas Savienību;

D. tā kā Armēnijas Republikas Nacionālā asambleja vienprātīgi ratificēja ES un Armēnijas 2018. gadā noslēgto *CEPA*;

E. tā kā starp ES un Armēniju noslēgto *CEPA* jau ir ratificējuši Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas un Bulgārijas Republikas valstu parlamenti,

Euronest parlamentārā asambleja

1. mudina visu ES dalībvalstu parlamentus bez liekas kavēšanās ratificēt starp ES un Armēniju noslēgto *CEPA*;

2. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas, Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas Savienības Padomes atbalstu *CEPA* ratifikācijai ES dalībvalstu parlamentos un šajā saistībā sagaida turpmākus centienus;

3. aicina ES politiskās partijas sekmēt *CEPA* ratifikācijas procedūru pabeigšanas procesu savu valstu parlamentos.

Euronest parlamentārās asamblejas rezolūcija par ES daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2020. gada un Austrumu partnerības + modeļa izstrādi

(2018/C 343/07)

EURONEST PARLAMENTĀRĀ ASAMBLEJA,

— ņemot vērā 2011. gada 3. maija *Euronest* parlamentārās asamblejas dibināšanas aktu,

— ņemot vērā trīs asociācijas nolīgumus starp ES un Gruziju, Ukrainu un Moldovu, kas ir atvēruši kvalitatīvi jaunu lappusi asociēto valstu attiecībās ar ES un nodrošina stabilu pamatu pakāpeniskai partnerību veidošanai starp tām,

— ņemot vērā 2016. gadā pieņemto globālo ES ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju, kā arī progresa ziņojumu par tās īstenošanu (kas 2018. gada 25. jūnijā jāpārskata Ārlietu padomei) un Eiropas Parlamenta 2017. gada 15. novembra ieteikumu Padomei, Komisijai un EĀDD par Austrumu partnerību, gatavojoties 2017. gada novembra samitam,

— ņemot vērā Eiropas Komisijas un Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) paziņojumus par Eiropas kaimiņattiecību politiku (EKP) un Ārlietu padomes secinājumus par EKP un Austrumu partnerību,

— ņemot vērā Gruzijas, Moldovas un Ukrainas parlamentu kopīgo paziņojumu, Gruzijas, Moldovas un Ukrainas parlamentu Eiropas integrācijas komiteju priekšsēdētāju kopīgo paziņojumu un Gruzijas, Moldovas un Ukrainas parlamentu priekšsēdētāju Kijevas kopīgo deklarāciju par nodomu izveidot parlamentāru asambleju,

A. tā kā ES palīdzībai ir izšķiroša nozīme, lai asociētās partnervalstis spētu īstenot vērienīgo reformu programmu saskaņā ar attiecīgajiem asociācijas nolīgumiem;

B. tā kā ES stabilā finansiālā un tehniskā palīdzība asociētajām valstīm ir palīdzējusi veidot demokrātijas institūtus, nodrošināt tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu, attīstīt tirgus ekonomiku un konkurējošu darījumdarbības vidi, saskaņot nozaru politiku ar Eiropas standartiem un veidot spēcīgas politiskas un ekonomiskas saiknes ar ES;

C. tā kā, ņemot vērā tās nemainīgo pievilcīgumu (kā noteikts globālajā ES ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā), ES arī turpmāk jādarbojas kā asociēto valstu gravitātes polam;

D. tā kā asociēto valstu neatkarību, suverenitāti un teritoriālo neaizskaramību apdraud neatrisināti reģionāli konflikti, ko provocējusi Krievija;

E. tā kā pret asociētajām valstīm vērstā Krievijas agresīvā politika, kuras konkrētas izpausmes ir agresija, okupācija, aneksija un separātistu finansēšana un apbruņošana, apdraud asociēto valstu un visa Eiropas kontinenta drošību, stabilitāti un attīstību,

1. aicina apvienot centienus ieilgušu konfliktu mierīgai noregulēšanai asociētajās valstīs, iesaistot tādas svarīgas starptautiskas organizācijas kā ANO, EDSO un Eiropas Padomi;

2. nosoda Krievijas pastrādātos cilvēktiesību un pamatbrīvību pārkāpumus okupētajās asociēto valstu teritorijās;

3. atkārtoti pauž stingru atbalstu Austrumu partnerības valstu suverenitātei un teritoriālajai neaizskaramībai to starptautiski atzītajās robežās;

4. uzsver vajadzību steidzami aizstāvēt un juridiski un finansiāli atbalstīt asociētās valstis, lai atrisinātu situāciju attiecībā uz iekšzemē pārvietotām personām;

5. aicina vajadzības gadījumā uzlabot ES un austrumu partnervalstu drošības dialogu un sadarboties kopējās drošības un aizsardzības politikas jomā;

6. atzinīgi vērtē 20 nodevumus, kas jāpanāk līdz 2020. gadam, kā arī galvenās prioritārās jomas, starp kurām ir: ekonomikas attīstība un tirgus iespējas, iestāžu un labas pārvaldības stiprināšana, savienojamība, energoefektivitāte, vide un klimata pārmaiņas, mobilitāte un cilvēku savstarpējie kontakti;

7. atzinīgi vērtē koncepcijas "Austrumu partnerība +" turpmāku attīstību, pamatojoties uz nozaru integrācijas stiprināšanu starp ES un austrumu partnervalstīm;

8. atbalsta Gruzijas, Moldovas un Ukrainas perspektīvo asociāciju ar Šengenas zonu un integrāciju ES muitas savienībā, enerģētikas savienībā un digitālajā vienotajā tirgū;

9. uzskata, ka jaunajā daudzgadu finanšu shēmā būtu skaidri jāatspoguļo stratēģiskā prioritāte atbalstīt Austrumeiropas partnervalstis virzībā uz integrāciju ES un ka īpašais ES Eiropas kaimiņvalstu stāvoklis ir noteicošs faktors, kas jāatzīst daudzgadu finanšu shēmā;

10. uzskata, ka tradicionālā Eiropas kaimiņattiecību instrumenta (EKI) apvienošana ar citiem finansēšanas instrumentiem, kas paredzēti dažādiem reģioniem, sūtītu politiski nepareizu un negatīvu vēstījumu citām valstīm, jo īpaši asociētajām partnervalstīm, un tiktu interpretēta kā norāde uz ES politisko interešu mazināšanos Austrumu partnerības reģionā;

11. aicina saglabāt diferenciācijas principu un principu "vairāk par vairāk", lai stimulētu partnervalstu reformu centienus, un norāda, ka visu ārējo instrumentu apvienošana vienā varētu likt apšaubīt uz rezultātiem balstīto pieeju un pārcelt uzsvaru no valstīm ar labākiem rezultātiem uz valstīm, kurās ir vairāk neatliekami risināmu problēmu;

12. aicina ES iestādes saglabāt EKI kā atsevišķu, ES kaimiņattiecību politikai pielāgotu finansēšanas instrumentu, lai efektīvi risinātu asociēto valstu pašreizējās prioritātes, vajadzības un problēmas un nodrošinātu reģiona un ES drošību un stabilitāti, kā arī ES palīdzības ilgtspējību un konsekvenci.

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV